

**NATIONAL ASSEMBLY OF
SEYCHELLES**

Monday 11th December 2023

The Assembly met at 9.02am

National Anthem

Moment of Reflection

Mr Speaker in the Chair

MR SPEAKER

Bonzour tou Manm Onorab. Bonzour tou zofisyé Lasanble e nou piblik ki pe swiv nou. Byenveni pou nou sesyon ozordi Lendi le 11 Novanm. Byensir, nou rebran Lasanble avek en leker sarze avek lemosyon, apre bann levennman ki pei in pas ladan dan sa detrwa dernyen zour.

Alo,r avan nou komans nou travay regilye ki devan nou, mon oule pran en moman nou Lasanble kapab adres sa bann levennman ki nou nasyon in sibir. E ki nou tou nou anmenn tre gran konsern. Nou'n eksperyans de katastrof enn lo lot.

Premyerman, enn koze par lapli dan rezyon nor Mahe, ki'n koz lanmor e domaz enportan lo lakaz, lenfrastruktir e byensir lokipasyon e aktivite tou dimoun ki'n ganny afekte.

Me sa levennman dezaz natirel, in ganny depase par lensidan leksplozyon kot lantrepriz CCCL Le Rocher ki'n koz domaz ki nou pa'n zanmen eksperyanse dan nou lavi. Annefe, nou bezwen retourn plis ki en 100enn lannen pase dan nou listwar pou en levennman konparab.

Fas a sa lensidan, nou nasyon antye i esper avek enpasyans pou konn lakoz egzakt sa leksplozyon. Me antretan nou pe fer fas bann konsekans.

Ozordi nou tou senpleman kapab ekspresim bann santiman profon, ki nou annan fas a sa 2 lensidan.

Mon espere ki mon koz pou Lasanble antye, pou ekspresim nou bann santiman anver nou pep. Premyerman, mon le ekspresim nou sagrinasyon lo lanmor ki'n arive e nou kondoleans pou lafanmir e zanmi bann viktim.

Nou osi temway nou konsern pou sekirite e byennet nou nasyon e tou dimoun dan Sesel, fas a bann dega dan sa de lensidan. Sa lensidan dan distrik Cascade an partikilye, i preokipasyon ki pou reste avek nou pou bokou letan.

Nou temway nou konpasyon e solidarite anver tou endividi, e lorganizasyon ki'n sibir domaz, ki'n deranz zot lavi, bouwers zot aktivite normal e zot plan pou lavenir.

Mo i pou kekfwa manke pou nou eksprim tou sa ki nou santi.

An menm tan nou eksprim nou remersiman pou tou bann ki'n vin devan, pou ede dan en fason oubyen en lot, pou soulaz soufrans e difikilte ki i annan. En remersiman pou tou bann Manm Lasanble ki'n zwenn pou anmenn en sipor.

Nou apresyasyon pou tou bann antite Gouvernman, bann lorganizasyon ek group volonter, e tou lezot ki'n enplike. I annan tro bokou pou nonm sakenn endividuelman.

Nou eksprim nou lankourazman pou travay ki bezwen kontinyen. E nou priye ki nou pep e tou nou nasyon i ava trouv sa kouraz e resours neserer pou nou refer lavi tou dimoun ki'n ganny afekte.

I en moman kot tou nou nasyon i bezwen vin ansanm an solidarite, pou nou donn sa ki nou kapab e fer tou sa ki nou kapab. Avek sa de mo, mon prezan donn laparol serten nou Manm ki'n konsernen pre avek bann lensidan.

E osi apre mon pou donn laparol le de *Leader* Lasanble pou en mesaz lo lapar zot Manm dan Lasanble. Premyerman mon ava envit Onorab Regina Esparon, pou

adres en mesaz. Onorab ou annan laparol.

HON REGINA ESPARON

Mersi Mr Speaker. Bonzour tou dimoun a lekout. Mr Speaker, mon pran laparol pou mwan osi partaz soufrans avek, avek senpati ki bann dimoun ki'n pas atraver bann problem dan wikenn.

Nou ti lo teren depi apre Lasanble Merkredi. Nou'n sey nou mye pou nou kapab ed tou bann fanmir ki'n ganny afekte. E la egalman mon oule remersi dabor *DA* Christel, ki'n la dan mon kote depi Merkredi ziska yer.

Nou le remersi osi Brigad Dirzans Distrik Glacis e Brigad Dirzans dan lezot distrik dan nor, ki'n vini pou donn en koudmen letan ki nou'n pas dan sa kalamite. Zofisye Lapolis ki'n donn tou zot sipor, pou ede kontrol trafik; *PUC* ki'n ede pou tir kouran dan bann lakaz kot ti annan problem.

Land Transport ki'n ede avek *excavator*, pou nou kapab deblok semen. Mr Speaker, nou'n osi annan *SIA* ki'n la dan nou kote ki'n ed nou dan sa travay. Nou'n annan osi *social worker* ki'n ede pou konsol en pe bann dimoun ki'n pas atraver bann, bann problem.

Mon partaz lenkonvenyans ki zot pe pas

ladan. E sirtou nou annan en fanmir Glacis kot zot lakaz in, in ganny serten problemn avek kot zot pa pe kapab reste ladan, ki nou'n bezwen met zot dan *shelter*.

Mon partaz osi Mr Speaker, lapenn ek bann fanmir dan nor ki'n perdi enn zot pros, parske nou ti pe travay koman en tim, kot Glacis osi ti pe donn en koudmen lo kote Beau Vallon, Bel Ombre e Beau Vallon osi ki ti pe donn nou en koudmen.

E egalman Mr Speaker, mon osi partaz mon senpati avek bann ki'n perdi enn zot pros, e mon partaz lapenn pou sa lensidan ki'n arive Cascade kot bann dimoun in perdi zot landrwa reste.

E pou bann ki'n bezwen al dan *shelter* e mon dir Mr Speaker, ki Bondye i a ed zot donn zot kouraz, e ed zot pou zot kapab refer zot lavi. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi Onorab. Mon a donn laparol Onorab John Hoareau.

HON JOHN HOAREAU

Mersi Mr Speaker. Bonzour Mr Speaker. Bonzour tou dimoun ki a lekout, espesyalman zabitan Beau Vallon. Mr Speaker, premyerman mon le prezant mon senser kondoleans avek lafanmir e zanmi Madanm Dorothy Lafortune, Madanm

Wahida Payet, e avek Maritza ki'n perdi son garson, Hakim.

Ki Bondye i donn zot kouraz pou zot kapab fer fas avek sa ki'n arive. Mr Speaker, Merkrede le 7 Desanm ti komans avek en pti lapli lo bomaten dan rezyon nor. Me ki ti gradyelman ogmante, ogmant son lentansite pou vin en lapli toransyel ki pa ti le arete tou lazournen e pandan lannwit.

Mr Speaker, sa move letan ti enn san presedans e byen rar kot zis dan selman 24erdtan biro meteoroloji ti rikord 375milimet lapli. Malerezman, sa pwa lapli ti fer bokou dega dan mon distrik e mon vwazen Bel Ombre e osi en pe Glacis e Anse Etoile.

Mr Speaker, an tou Beau Vallon nou'n rikord 37 ka *landslides*, 31 ka *flooding*, 19 miray kase. Glacis 12 ka *landslides*, 15 ka *flooding* e 2 ka miray kase.

Bel Ombre 13 ka *landslides*, 8 ka *flooding* e 3 ka miray kase e Anse Etoile 3 ka *landslides* avek 3 ka *flooding*. Malerezman Mr Speaker, en fanmir in bezwen ganny evakye e ganny mete dan labri tanporer, kot en *guest house*. Bilan ka fatal an rezilta sa move letan, se ki 2 dimoun in perdi zot lavi Beau Vallon dan rezyon Le Noile e 1 Bel Ombre.

Mr Speaker, o moman ki nou ti remarke ki bokou

dimoun ti pe call pou lasistans, nou ti etabli en sant komann Beau Vallon anba gidans Minis Rose Mary Hoareau, e son bann *staff* Minister Gouvernman Lokal.

Sityasyon ti ganny met anba kontrol e Onorab Arissol e mon menm nou ti asiste bann dimoun avek bann deplwayman pou anmenn soutyen kot zot.

Nou'n la depi Zedi, depi Merkredi swar, Zedi, Vandredi, Sanmdi e en pe letan osi dan Dimans.

Mr Speaker, mon le pran sa loportinite pou remersi Minis Gouvernman Lokal e bann *staff* Lazans SIA; bann volonter Brigad, bann *driver taxi* ki'n osi vin ede, e tou bann lezot NGOs; bann pti Kontrakter e osi bann ki'n zenere pou reponn lapel Gouvernman pou donn led manze, delo, lenz e lezot lozistik.

Mersi ankor pou tou zot led kontinyel, ki Bondye i a beni zot tou e ki Bondye i beni nou pei osi. Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi Onorab Hoareau. Mon a donn laparol Onorab Sandy Arissol.

HON SANDY ARISSOL

Mr Speaker, bonzour. Bonzour tou mon bann koleg Onorab. Bonzour tou dimoun

ki a lekout, espesyalman bann dimoun Bel Ombre.

Mr Speaker, mon ti a kontan premyerman letan mon komanse lo non zabitan distrik Bel Ombre lotorite distrik enkli mon DA Tahiri Laurencine, pou nou prezant nou santiman profon pou lepep Seselwa dan tou distrik, fas a bann dega ki'n arive sa wikenn.

Menm nou pa'n kapab sote pou donn zot en pti koudmen dan lezot distrik, nou, nou ti sitan parske nou ti sitan okipe avek sa ki nou ti pe fer fas avek dan distrik Bel Ombre.

Dezyenmman, mon ti a kontan Mr Speaker, dir mersi tou zabitan Bel Ombre; tou zabitan Bel Ombre ki'n vin devan ki'n donn en pti koudmen, pou asiste enn son frer, enn son ser dan sa moman difisil.

Mon ti a kontan dir mersi tou lazans, ki'n vin asiste nou dan distrik; nou tim Brigad tou bann groupman tou bann lakonpanyen ki'n vin lo teren; tou bann lasosyasyon ki ti vini pou vin donn nou en pti koudmen; tou bann antite Gouvernman bann endividi mon anvi dir zot, mersi.

E mon anvi osi dir mersi, sa group dimoun ki ti dan sant komann ki ti baze dan administrasyon distrik Beau Vallon. Sa ti en group bann

DA's ek bann zofisye *Local Government*. Mon anvi dir zot mersi pou sa travay, pou sa kordinasyon ki zot in fer depi lensidan arive ziska yer lo tar zot ti ankor la, pe asire ki Bel Ombre ek distrik dan nor i ganny tou le nesese.

Mon anvi Mr Speaker, dir mersi Prezidan Larepublik avek tou son delegasyon, ki'n lo teren depi premye zour.

Mon'n war zot dan labou pe sot kap ros, pe travers larivyer pou nou al anmas Yacinthe. E mon'n war gro zonn avek fanm plere lo zepol Prezidan, pou zot montre zot lapresyasyon.

Alor mon anvi dir Prezidan avek tou son delegasyon, ankor enn fwa, mersi pou lasistans ki'n donn nou pou et la. Pou ki bann dimoun Bel Ombre zot santi sa konfor ver lotorite.

E letan mon a pe fini trwazyenman Mr Speaker, mon anvi prezant mon senpati lo non zabitan Bel Ombre, pou lafanmir Yacinthe. Nou Yacinthe ki reste dan nou distrik, en madanm ki tou zabitan ti kontan e nou pe fer le nesese pou li ganny en zoli lanterman e an menm tan pou nou asiste son zanfan.

Letan mon lo la Mr Speaker, mon osi mazin Dorothy avek Hakim dan distrik Onorab John Hoareau, sa ti en moman desire pou

mwan. Parske letan mon ti ariv lo *site* mon ti war Dorothy avek Hakim, sa ti fermal Mr Speaker, parske mwan osi mon annan en garson preski 12 an.

E mon swete ki lafanmir zot a trouv rekonfor dan sa ki'n arive. E mon'n la, mon'n asire ziska lekor i ganny pran, e asire ki bann fanmir i ganny tou le nesese.

E pou sa mon osi Mr Speaker, mon profite ankor enn fwa, pou mwan dir mersi tou dimoun ki'n ede, ki'n vin devan, ki'n met lanmen dan lapat pou ki nou Bel Ombre i reste sa Bel Ombre ki i ti ete avan.

E letan mon pe koze Mr Speaker, parey zot tou zot konnen Le Niole semen ti'n blok 4 plas e la ozordi nou pe fer sa dernyen bout ki ariv kot Mr Christol Chetty, pou ki sa msye ki i annan laferm par devan i a ganny sans war son zannimo, ki pa'n ganny lasistans pandan sa 4 zour; ki *Land Transport* pe fer.

E ankor enn fwa mon dir mersi. E mon remerci ou Mr Speaker, pou akord mon sa 2 minit pou koz lo mon distrik. Mersi bokou.

MR SPEAKER

Mersi Onorab. Mon a donn laparol Onorab Philip Monthy.

HON PHILIP MONTHY

Mersi Mr Speaker. Bonzour Mr Speaker, tou koleg Onorab. Bonzour tou zabitan Cascade e pli gran bonzour tou bann zabitan Petit Paris sirtou, ki'n ganny afekte severman par sa ki'n arive Zedi granmaten.

Mr Speaker, en sityasyon ki Sesel zanmen in deza fer fas avek, alors ou kapab mazin en ki lefe ki sa in annan lo sa bann fanmir ki'n ganny direktman afekte dan mon distrik byenneme Cascade, kot mon'n ne, grandi e batize.

Mazin en ou dan ou profon sonmey, dan konfor ou lasanm, pou en sel kou dan segonn, ou war ou pe lager pou ou kapab sov ou lavi e lavi ou fanmir Mr Speaker.

Sa ki Cascade ki mon distrik parey mon'n dir, in pas ladan e mon pa ti a swete ki sa i ariv lo okenn lezot distrik ki mon bann koleg ki la in ganny elekte pou zot dirize.

Mr Speaker, plis ki 300 endividi in bezwen ganny *relocate* dan en 10enn lokasyon tel parey *Petit Seminer, Maison De Foot, Berjaya, Reef Hotel, Runway Lodge, Police Academy, Transit Apartment, Reef Holiday Apartment, Jamelah, Mon Dezir*.

Kot sa bann fanmir in bezwen kit zot lakour, pou al reste dan bann landrwa kot zot pa ti pe zanmen mazin en, ki la a sa moman zot pou laba

dan sa bann landrwa olye dan konfor zot lakour.

Lotorite *Planning* zot in osi vizit 325 lakaz, pou fer evalyasyon lo nivo domaz ki'n ganny sibir pou ki travay i demare osito posibil. E ki sa bann fanmir i reganny zot lavi normal parey zot ti pe viv avan sa dezas i arive, Mr Speaker.

Mr Speaker, mwan personnelman depi 3er bomaten premye zour, mon'n lo teren ziska 9er diswar yer swar. Ansanm avek Prezidan nou'n vizit plizyer fanmir.

Eski nou'n kapab kouvertou fanmir? Non, i pa'n posibil. Me dan bann zour ki vini, mon pou fer sir mon pas kot tou larestan fanmir, ki personnelman mon pa'n ganny sans ariv devan zot laport.

Larm i marse dan mon lizye Mr Speaker, ler mon war gran fanm e gran zonm pe plere, ler zot war prezans lotorite, tel parey ki Prezidan ki nou'n ansanm dan bann vizit i ariv devan zot laport.

E dan tousala bann fanmir ki nou'n kapab vizite, nou pa'n gete ki kouler politik zot ete, akoz dan maler napa politik.

Me i malere Mr Speaker, mon pou bezwen dir sa bomaten, pandan ki nou, nou pe tay partou lo teren nou pe *struggle* pou annan kontrol lo en sityasyon ki zanmen nou ti

mazinen nou pou kapab fer fas avek, in annan ki malerezman i napa sa grander lespri pou zot fer sa me ki'n plito profit lo sa sityasyon pou vin profit lo lafebles serten zabitan.

Mr Speaker, ler mon pe terminen, mon pou bezwen remersye tou dimoun ki'n ede dan en fason ou en lot. Lalis i long e i pou pran bokou plis ki 5 minit ou nonm zot tou e si mon sey fer sa mon pou mank plizyer zot.

Mon a zis mansyonn detrwa Lazans Gouvernman ki depi premye zour in lo teren pe travay; Lapolis, SFRSA, Planning Authority, Departman Lenfrastriktir, bann staff lopital ki'n tret sa 100 ekek zabitan Cascade ki'n ganny blese.

E la mon mazin Mr Fred Gappy, 300 ekek pwen zegwir lo son ledò Mr Speaker, e plizyer lezot - Steve Gappy ki'n preski perdi son en kote son lize.

Plizyer lezot zabitan in ganny blese severman; tou mon bann koleg MNA ki'n ede vin lo teren pou annan en prezans kot mwan, mon pa'n kapab etc.

E byensir osi mon lekip DA Beguita, mon Clerk Lynn, tou lezot dimoun ki'n volonterman vini pou nou kapab sey met sa sityasyon anba kontrol. Eski nou'n fer tou keksoz byen? Non, me

selman nou'n seye, akòz en *blueprint* ki mannyer ou pou fer ler ou fer fas a en tel sityasyon.

Me nou'n kapab met keksoz anba kontrol, pou nou kapab anmenn konfor dan lavi plizyer zabitan ki'n ganny afekte.

E an terminan, mon a remersye tou lezot lorganizasyon e endividi *provide* manze, tou lezot keksoz dra, servyet, tou keksoz ki neserer a sa moman, parske i annan fanmir ki'n perdi tou e ki napa nanryen la o moman ki mon pe koze.

Zot soutyen Cascade i apresye e i remersye zot, e pa pou zanmen bliy sa ki zot in fer. Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi Onorab Monthy. Sa ti bann Manm ki'n konsernen pli direkteman avek bann lensidan. Prezan dan en fason pli zeneral. Mon ti a kontan donn laparol bann *Leaders* Lasanble pou zot donn en mesaz dan lapar zot Manm.

Mon a donn laparol Onorab Sebastien Pillay Onorab Lopoziyon.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Speaker. Bonzour Mr Speaker. Bonzour tou koleg Onorab. E bonzour tou lepep Seselwa ki pe ekout nou. Mr Speaker, avan nou

komanse mon ti ava demann ou permisyon pou ki Lasanble i debout e nou obzerv en minit silans.

Pou tou bann dimoun ki'n perdi zot lavi pandan bann kalamite le 7 Desanm.

MR SPEAKER

Onorab, annou prosede avek ou mesaz nou a fer en moman silans ler nou'n fini avek tou mesaz.

HON SEBASTIEN PIILAY

Mersi Mr Speaker, pou akord mwan sa. Mr Speaker, pou mwan i reste en moman - pres pou pa kapab dekrir ler mon'n war lakantite domaz, lakantite langwas e lakantite difikilte ki bann levennman ki'n arive le 7 Desanm in, in met lo nou pei lo nou bann zabitan.

Mon krwar nou tou personnelman malgre sa bann keksoz in ariv dan sa bann distrik ki'n koze, i konsern nou tou, akoz nou tou nou annan en Manm fanmir, nou annan en zanmi, oubyen nou annan en lot pros ki reste dan bann distrik ki'n ganny afekte.

Mon oule senpatiz avek bann fanmir ki'n ganny afekte direktteman ou endirektteman, an rezilta sa bann kalamite, sirtou bann dimoun ki'n ganny afekte avek sa leksplozyon Providence.

Mon santi Mr Speaker, ki sa ki'n arive, in osi

personnelman tous mwan akoz menm mwan, mon annan Manm fanmir ki reste dan sa zanmerant.

E ki lenpak ki sa in annan i pou reste en sikatris lo leker bokou dimoun, e lo nou pei. Mon oule a sa moman dir mersi, mersi tou dimoun; mersi pou bann dimoun ki dan lotorite ki'n fer zot mye pou, pou travay.

Malgre ki zot in sey zot mye, i pou annan landrwa ki zot pa pou kapab arive swivan lanplur bann domaz, e bann dega ki'n ganny koze.

E mon konnen ki tou dimoun pe travay pou sey asiste tou bann ki'n ganny afekte. Mon le remersi tou bann endividi ki'n vin devan, ki'n port sipor. E kot nasyon Seselwa in montre en rezilyans e en solidarite ekstrememan - ki mannyer mon kapab dekrir - en solidarite ekstrememan for.

Me mon osi santi ki sa in en moman pou nou regard dan nou menm, e war ki mannyer sakenn antre nou, nou kapab fer keksoz pou enn nou frer ek ser ki'n ganny afekte.

Mon zwenn avek ou Mr Speaker, pou eksprim konsern pou sekirite nou nasyon, e mon osi santi ki i nesese pou ki bann lotorite konsernen, i pran bann mezir nesese pou asire ki en tel levennman pa repet ankor.

An se ki konsern bann domaz koze par movetan, mon en zabitan Glacis i pa fer premye fwa ki nou ganny afekte dan sa rezyon. Mon rapel ler bann lakaz Vista Domar ti ganny afekte Mr Speaker.

Me pou mwan dan lafason ki keksoz in arive, i annan menm domaz ki ou pa'n war li premye zour, ki ou pe komans war. Menm mwan menm mwan personnelman ki ou pe komans war ozordi, ki sa movetan in koze.

Mr Speaker, mon reste konvenki ki Seselwa pou sirmont sa bann levennman trazik. Mon reste konvenki ki nou pou war en fason pou nou bouz devan. E lesansyel koman en Lasanble Nasyonal, se fodre nou kapab vin ansanm pou prezant bann solisyon.

E fer bann propozisyon avek Gouvernman e dayer se pou sa rezon ki mon'n anvoy en let kot Mr Speaker, pou demann kreasyon en Komisyon Lanket pou regard dan sa size.

E mon oule Mr Speaker, lo mon par personel e lo mon par mon lekip dan Lasanble Nasyonal, eksprim nou senser senpati avek bann fanmir ki'n perdi zot pros dan Bel Ombre e dan Beau Vallon.

Enn sa garson i lekol Beau Vallon e mon fiy osi i dan

S1, mon ti a kapab mazine si sa osi ti'n ariv avek mwan, ki mannyer mon ti pou santi.

Mr Speaker, i reste pou mwan pou dir avek tou Seselwa pou nou kontinyen fer tou posib pou nou ralye deryer bann ki pe donn koudmen; plizyer eleman lotorite in sorti.

E in koze e in fer bann prezantasyon devan lepep Seselwa. Mon ti ava demann nou tou pou korpere avek bann propozisyon ki pe ganny fer. Mon ti ava demann nou tou pou sey ede pou rod solisyon, e pou donn en koudmen kot nou kapab pou anmenn sipor e sekour pou bann fanmir.

E ki malgre ki la nou konnen ki nou tou ki'n Nwel pa pou en, pa pou en nwel ki zwaye pou bokou Seselwa, me ki omwen avan Nwel serten dimoun i a kapab retourn dan zot lakour e zot ava kapab pe pas en letan avek zot bann pros, malgre i pa ava sa Nwel ki zot ti ava anvi pase.

I reste mon Mr Speaker, pou remerci ou pou ou bann parol ki ou'n, ki ou'n avanse devan Lasanble, e pou akord mon loportinite pou pas en mesaz an solidarite avek tou mon bann frer ek ser Seselwa. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi Onorab Pillay. Mon a donn laparol Onorab Georges *Leader* Biznes Gouvernman.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Bonzour Mr Speaker. Bonzour tou bann koleg Onorab e tou bann dimoun ki pe swiv nou. Mr Speaker, napa bokou keksoz pou mon azoute lo sa ki'n ganny dir bomaten, apard sipor parol ki ou, bann Manm Lasanble e *Leader* Lopozisyon, in eksprimen bomaten.

Nou tou mon krwar koman Manm Lasanble e koman Seselwa nou partaz sa bann menm lespri sa bann menm lide, e sa bann menm *challenge* ki devan nou ozordi.

Mr Speaker, mon bezwen lo lapar mon *Caucus* lo lapar kote *LDS* dan Lasanble Nasyonal ki mon reprezante, anmenn nou senpati anver bann ki'n ganny afize bann ki'n perdi lavi bann zot bann pros.

Bann ki'n perdi materyelman. Pou okenn nou ki'n pas dan sa bann distrik ki'n ganny aflize, nou a konpran lanpler lapert ki serten dimoun in bezwen sibir. E nou ava konpran sa groser - sa defi ki devan zot koman endividi.

Bann dimoun ki pros avek zot Gouvernman e nou nasyon an antye pou redres sa bann sityasyon. Mr Speaker,

mon ti a osi profite bomaten pou anmenn en mo remersiman, pou tou bann dimoun ki'n ede.

Ki se swa lo lapar Gouvernman, ki se swa lo lapar bann rezyon, bann administrasyon distrik, pou bann *NGOs*, bann servis karitatif, bann endividi zot menm pou anmenn, pou anmenn sekour. E sa i donn nou gran konfor e i fer nou konpran ki dan dezas, i annan kantmenm lespwar.

I annan kantmenm keksoz bon ki sorti dan bann move lensidan, parey sa enn ki nou'n sibir aswar le 6 e granmaten le 7 Desanm.

Mr Speaker, en nasyon i ganny mezire pa par son soufrans dan en move letan, me par son rezilyans e par son lafors, pou li sirmont bann defi ki ganny anvoye ver nou.

E si nou regard sa 3 dernyen zour, an menm tan ki nou santi bann blesir ki'n arive dan lavi bokou dimoun fizik e materyel, nou osi kontan war ki nou pep in vin ankor enn fwa, apre bann defi ki in bezwen viv atraver bann lensidan parey *Air Seychelles*, parey *Covid*.

Tousala la sa enn i anmenn ankor en lot fason pou nou vin ansanm koman en pep, pou nou vin pli rezilyan, e pou nou sorti dan sa bann letan - dan sa bann

moman bokou pli for ki nou ti ete avan.

Mr Speaker, mon krwar e mon konvenki e mon'n war pou mon menm ki mannyer fas a difikilte, la gran mazorite nou pep i ralye ansanm pou esey sorti dan sa difikilte e vin pli bon ankor. I tris ki serten i profite e la mon pe koz sirtou lo bann endividi, ki profite ki prefere konplent olye ede.

Me i byen poudir ki zot, zot dan en minorite e ki lamazorite Seselwa fas a bann defi parey nou'n war, i ralye ansanm otour nou Gouvernman e koman en sel nasyon.

E se avek sa mo lespwar ki mon ti a kontan ozordi, remersye ou pou lefe ki ou'n permet mon dir detrwa mo. E dir avek nasyon Seselwa ki nou, nou la pou zot. Nou la solider ek bann ki'n soufer, e ansanm nou ava sorti dan sa kalamite parey nou'n sorti dan COVID.

Nou ava sorti dan sa kalamite pli for koman en nasyon pli rezilyan koman en pep e pli bon koman bann endividi. Mon remersye ou Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi Onorab. Bon, avek sa bann temway, mon ti a kontan apel Lasanble pou nou debout pou mark en moman silans an o loner bann viktim. Mersi.

(The Members observed one minute of silence)

MR SPEAKER

Mersi. Bon, avan nou al lo travay - lo nou travay i annan zis en size ki mon bezwen adrese. Annefe, *Leader* Lopozisyon in mansyonnen en size ki konsern Lasanble. Anliny avek *Standing Orders* 41(4) mon'n sirkil pou tou Manm en kopi en Mosyon ki Onorab Sebastien Pillay in soumet koman en Mosyon irzan.

Sa Mosyon i demande ki i annan en Komisyon Lanket dan sa levennman leksplozyon kot CCCL Le Rocher. Mon'n osi sirkil avek kopi son Mosyon e son demann.

Mon repons: mon pa'n aksepte son Mosyon. E sa rezon prensipal se ki akoz i deza annan en lenvestigasyon ki'n konmanse dan sa lensidan e ki Ankour. I mon konsidere ki i pa pou apropiye pou Lasanble demann en Komisyon Lanket an se moman.

Sepandan mon rekonnèt nesosite e dwa Lasanble pou adres bann sityasyon e levennman parey e bann size ki konsernen avek zot. E sa ki mon pe propoze se ki *Assembly Business Committee* i kapab konsider posibilite ki nou kapab prosede avek en

item dan nou biznes, pou Manm kapab adres sa dan en fason apropriye.

Mersi. Mon remersye zot pou zot latansyon e prezan nou a kapab kontinyen avek *Bill* ki devan nou. E mon a demann Madanm raporter pou apel Minis e son delegasyon silvouple. Wi Onorab Aglae ki *point of order*?

HON EGBERT AGLAE

Mr Speaker, mon le *raise a point of order* e servi *Order* 8(3) pou sa ki ou'n dir. E mon ti swete Mr Speaker, san ki nou bezwen fer politik avek size ki'n devan nou depi bomaten.

Ki, ki mon pe demande pou nou kapab envok lartik 42(6)(c) nou, nou *Standing Orders*. Pou ki i ti ava *allow* e Lasanble li menm li a decide ou koman Speaker ki nou ti kapab sispann *Standing Order* 97 (1).

Pou nou tou kapab konpran pran sa Mosyon ki la devan nou e si Lasanble i decide pou prosede lo la en *ruling* ti a donner. E nou santi poudir, malgre ou'n dir poudir i annan *investigation* nou santi poudir en Komite endepandan ti pou ede.

Anvi ki lotorite konsernen, Lapolis i deza osi i annan serten lenplikasyon e mean, mon santi poudir pou fer li dan en fason pli endepandan se sa ki nou pe

demande. Ki letablisman en Komisyon ti a ganny etabli par lotorite Sesel. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi Onorab. Mon'n konsider sa pwen ki ou'n leve. E mon'n donn mon desizyon lo la sa desizyon i a reste parey. Mon pa pe pran lot *point of order* mon pa pe prolonz sa size. Nou pou al lo konsiderasyon *Bill* ki devan nou.

E premye *Bill* pou *Supplementary Appropriation*, les mon dir bonzour Minis Naadir Hassan Minis pou Finans, Plan Nasyonal e Komers. E avek li son bann zofisye Mr Patrick Payet, Sekreter Deta e Madanm Astride Tamatave Kontroler Zeneral dan son Minister.

Parey Manm i okouran nou'n pran Mosyon lo sa *Supplementary Appropriation* e sa in ganny pase par Lasanble. Prezan i reste nou pou nou formelman pran sa Mosyon.

E parey zot konnen nou pou fer bann prosedir lo sa Mosyon eksepte deba ki'n deza ganny fer lo Mosyon.

Alor pou konmanse mon a demann *Second Reading* lo sa *Bill*. Yes Onorab Georges?

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, mon ti pe mon krwar mon bezwen *move* en Mosyon

pou *suspend* – non, i annan 7 zour.

MR SPEAKER

Well, nou ti pran sa dan mon konsiderasyon ozordi i fer 7 zour.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mon ti'n mal kalkile. Efektivman Mr Speaker, bonzour Minis avek ou delegasyon. Mr Speaker, anba 69(2) nou *Standing Orders* mon *move* ki *the Supplementary Appropriation Bill, 2023* i ganny lir en Dezyenm Fwa. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi. Mon a ganny segonnman pou sa Mosyon? Onorab Esparon.

HON REGINA ESPARON

Mersi Mr Speaker. Mosyon i ganny segonde.

MR SPEAKER

Mersi. Minis, ou a prezant *Bill* avek Lasanble silvouple.

MINISTER NAADIR HASSAN

Mersi Mr Speaker. Bonzour tou bann Manm. Avek ou permisyon Mr Speaker, avan mon konmanse avek mon stement, mon ti ava anvii mon osi *express* senpati lo mon non personnel, mon fanmir e lo non Minister.

Tou bann dimoun ki'n ganny afekte sa de dezans ki'n tap Sesel semenn pase e osi donn komitman Gouvernman ki nou pe travay dir lo bann lasistans ki pou ganny donner avek tou bann dimoun ki'n ganny afekte avek sa bann lensidan. Mersi Mr Speaker.

Mr Speaker, *Leader* Zafer Gouvernman, *Leader* Lopozisyon, tou Manm Lasanble e tou dimoun ki pe ekout mwan, bon bonzour. Mr Speaker, an akor avek lartik 154 (7) nou Konstitisyon mon pe prezant en Bidze Siplemanter pou lannen 2022 pou laprouvasyon Lasanble Nasyonal.

Nou ava rappel ki le 28 Septanm 2022 Lasanble ti aprouv en rezolisyon pou en Bidze Siplemanter pou en sonm R472 milyon 807 mil 404.81 sou. Sa rezolisyon ti fer en provizyon pou *budget cut* R887 milyon 451 mil 324.04 sou.

Lendi le 4 Desanm 2023 Lasanble ti osi aprouv en rezolisyon pou en Bidze Siplemanter ki relye avek depans an 2022 swivan odit ki Oditer Zeneral in fer. E sa pou en sonm R1 milyon 821 mil 817.80 sou ki prensipalman al anver bann don.

Alor Mr Speaker, se sa de sonm ki anba Lartik 154(7) nou Konstitisyon ki mon pe prezant sa Prozedlwa pou en

Supplementary Appropriation devan Lasanble Nasyonal ki ariv en total R474 milyon 629 mil 222.61 sou.

Mr Speaker, lannen 2022 in enn avek en kantite presyon lo Bidze Gouvernman e osi enn avek bokou lensertitid dan koleksyon bann reveni koze par lenpak pandemi COVID-19, lager Larisi avek Ikrenn e osi bann lezot sok, sok eksteryer.

Malgre tou sa Mr Speaker, avek bann bon Polisi fiskal pou lannen 2022 performans fiskal i enn ki'n ase satisfezan. Nou performans ti amelyore sorti en defisit fiskal 3poursan an 2021 pou vin en sirplis fiskal 0.7poursan nou, nou prodwir domestik brit.

Mr Speaker, pou sa premye siplemanter 472.8 milyon ki Lasanble ti aprouve lannen pase, sa larzan in ganny depanse konm swivan; Anba saler en total R1.1 milyon adisyonnèl sa larzan i al anver Servis Lentelizans Sesel pou rekritman bann nouvo zofisye.

Par kont dan saler ti osi annan en sonm 63.9 milyon ki'n ganny koupe swivan retar dan rekritman. Anba sa siplemanter en alokasyon 276.2 milyon in ganny transfer dan Byen e Servis' bann pli gro sonm dan sa alokasyon i konm swivan;

Departman Ladefans en sonm R5 milyon pou kouver depans relye avek karbiran avek elektrisite.

En sonm 9.3 milyon anba Departman Lenformasyon, Kominikasyon ek Teknolozi.

Sa sonm i al anver akizisyon nouvo platform *electronic ID e key management system*, pou proze paspor nimerik.

Departman Lapolis R10.5 milyon pou sekirite adisyonnèl ki sa lotorite ti bezwen.

Departman Lagrikiltir en sonm R73 milyon pou kouver prensipalman sipor adisyonnèl anba program sibvansyon pou lagrikiltir.

En sonm 63.6 milyon pou Komisyon Anti-Koripsyon pou al anver depans relye avek lenvestigasyon dan bann ka koripsyon.

En sonm 4.2 milyon anba *SLTA*, pou kouver depans relye avek travay pou antre, antretenir semen piblik. E finalman,

En sonm 109.6 milyon anba Lazans Swen Lasante pou kouver depans adisyonnèl relye avek kou loperasyon.

Par kont Mr Speaker, i osi annan en sonm R19.6 milyon ki'n ganny koupe anba sa kategori depans. E sa ti plizoumwen bann *savings*

anba plizyer Minister, Departman e Lazans.

Dan proze kapital en sonm R49.8 milyon ti ganny aproposyonnen.

Ladan en total 11.7 milyon ti al anver Zidisyer pou kouver prensipalman peyman VAT pou proze konstriksyon Lakour Mazistra.

En sonm 18.4 milyon pou Komisyon Lenerzi Sesel pou bann proze finansman par bann don. En sonm 11.5 pou Lotorite Endistriyel pou proze zone 19 e osi lenfrastruktir semen lo zone 6.

E finalman en sonm R7.9 milyon pou Lotorite Swen Lasante pou proze konstriksyon nouvo lopital La Digue.

I byen note Mr Speaker, ki anba sa menm kategori en total R736.67 milyon ti ganny koupe, pou bann rezon tel ki; retar dan lenplimantasyon proze, rediksyon dan to lesanz pandan revi milye lannen lannen 2022, konpare avek to lesanz ki ti ganny servi letan Bidze 2022 ti pe ganny prepare.

Mr Speaker, en sonm R13.98 milyon ti ganny donnen anba program sosyal lasistans finansyel tanporer, pou kouver depans anba sa program.

Mr Speaker, en sonm 128.68 milyon in ganny aproposyonnen anba

sibvansyon pou lantrepriz piblik.

112 milyon ti al anver *Air Seychelles*.

16.8 milyon anver *STC* e R500 mil anba lenstiti *Guy Morel*. Anba 'Others' en sonm 664 mil ti ganny donnen pou kouver defisit pou peyman relye avek bann souskripsyon lorganizasyon enternasyonal.

Mr Speaker, i bon note ki anba sa prezantasyon Septanm 2022 ti osi annan *budget cut* 56.7 milyon anba *net lending* akòz retar avek lenplimantasyon proze.

En *budget cut* R10.6 milyon anba *Development Grants* pou retar avek akizisyon bis pou *SPTC*.

Mr Speaker, sa i konklir sa premye aprouvasyon ki ti ganny fer le 28 Septanm 2022, ki ti rezilta legzersis ki Gouvernman in fer tou le lannen ki nou apel revi milye lannen.

Pou sa dezyenm sonm Bidze Siplemanter, ki bann Manm ti aprouve boner sa semenn, sa in vin avek, in vin apre rapor ki Oditer Zeneral in fer lo kont Gouvernman tou le-z-an.

Pou lannen 2022 en sonm R1 milyon 821 mil 817.80 sou an plis, in ganny depanse par bann diferan Departman, Gouvernman ki zot Bidze ti deza ganny

aprouve par Lasanble Nasyonal.

Mr Speaker, sa sonm in al anver depans pou bann don ki Gouvernman in rikorde pandan lannen 2022. Sa sonm adisyonnèl pou en total 1 milyon 821 mil 817.80 sou.

Pou bann don i konm swivan;

Zidisyer en sonm 1.4 milyon ki en don pou konstriksyon nouvo Lakour Mazistra. Sa sonm ti prensipalman larzan relye avek *retention*.

Lotorite Meteoroloji Sesel en sonm R232.7mil, ki relye avek don finanse par *Centre national d'études spatial e telstar*. Depans anba sa bann don in al anver sesyon formasyon e reparasyon lekiman ki sa lotorite i servi.

E finalman en sonm R147 mil ki'n ganny depanse an plis par Biro Mer Lavil, e relye avek donasyon ki zot in resevwar pou dokorasyon lavil, pou selebre Nwel ek Lannen.

Mr Speaker, pandan sa de dernyen lannen, Minister Finans in travay en pe pli pros avek bann Minister, Departman e lazans pou amelyor lafason ki lenformasyon lo sa ki konsern bann don ki vin dan form bann byen.

Se pou sa rezon ki an 2022 ki nou'n war ki Rapor

Oditer Zeneral sonm adisyonnèl relye avek bann don in desann konsiderableman.

Mr Speaker, sa i en legzersis kontinyel ki Minister Finans pe fer avek bann lazans, me nou konstate i annan ankò en pe travay pou fer dan sa laliny.

Mr Speaker, avek sa prezantasyon mon demann laprouvasyon Lasanble Nasyonal pou sa Prozedlwa Bidze Siplemanter 2022. Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi Minis. Onorab Pillay, mon krwar ou okouran ki nou pa pe pran lo sa bann *Bill*. Mon a permet ou fer en pwen si - Ale Onorab.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mon seye travay ansanm. Konmsi ennler-

MR SPEAKER

Onorab, si ou annan en pwen fer li silvouple.

HON SEBASTIEN PILLAY

Wi, mon pe sey alert ou ki Minis in prezant 2 *Bill*.

MR SPEAKER

Wi.

HON SEBASTIEN PILLAY

Be i pa kapab prezant 2 *Bill*. I annan 2 Mosyon ki'n ganny

fer, so i prezant tou lede ansanm. I sipoze prezant enn, nou fini avek *and then* prezant lot. Nou pa kapab fer en sel prezante pou en *Bill* pou 2 Mosyon.

MR SPEAKER

Wi, in prezant tou lede ansanm - mon krwar nou annan de *Bill*. I en-

HON SEBASTIEN PILLAY

Be, nou pa kapab annan 2 *Bill*
-

MR SPEAKER

I en sel *Bill*, selman i annan 2 Mosyon. Enn nou ti pran lannen pase, enn nou'n pran sa lannen. So, mon sezi Minis in prezant sa koman en sel *Bill*.

Onorab Pillay ou pa satisfè avek sa prosedir?

HON SEBASTIEN PILLAY

Non Mr Speaker, mon pa satisfè aköz Konstitisyon i koz lo ler Lasanble in pas sa rezolisyon, en *Bill* i bezwen ganny anmennen. So Konstitisyon dan son lentansyon i pe *mean* ki en *Bill* pou sa rezolisyon.

Akoz sa ki nou pe pase la, se rezolisyon pou bann depans ki nou ti vot en rezolisyon.

Se, se *Bill* pou rezolisyon ki Onorab Georges ti anmennen lannen pase, *ok?* Sa enn ki Onorab Georges in

anmennen sa lannen i pou 2022. So pou nou Lasanble annord i bezwen annan 2 *Bill*. I pa kapab annan enn.

Nou napa problem le de *Bill*, be i pa lozik pou nou ganny dir i ganny tou lede *Bill* ansanm pou 2 Mosyon. I pa'n deza ganny fer avan sa. Non.

MR SPEAKER

Mon a pran lopinyon Minis silvouple. Wi, Minis?

MINISTER NAADIR HASSAN

Mr Speaker, Konstitisyon i vreman kler lo la, sa i en *Bill* ki pe kouver depans - i 2 Mosyon ki ti ganny anmennen, me i en *Bill* e i kouver depans 2022.

Mon pa war okenn *ambiguity* ladan. I kler in toultan ganny fer koumsa. Mon pa tro war *the issue*. Mersi.

MR SPEAKER

Onorab Georges, ou anvi adres sa pwen?

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Wi, efektifman Mr Speaker, mon annan devan mon Lartik 154(7) e i parfetman korek sa ki Minis in dir, e sa prosedir ki nou pe swiv.

Sel keksoz ki sa Lartik i dir se, ki fodre i annan en rezolisyon Lasanble ki'n annan, in annan de rezolisyon Lasanble. E ki apre en *Bill* i

ganny anmennen dan sa lannen ki swiv, sa depans e ki ti egzaktaman sa ki nou'n fer-ki nou'n fer ozordi.

Lefe ki nou'n met de rezolasyon dan en sel *Bill*, napa nanryen pou fer, aköz zot relye avek menm lannen kot depans in ganny fer.

E sel lobligasyon anba 154(7) se ki sa *Bill* i ganny anmennen dan lannen ki swiv kot depans in ganny fer e sa in, sa in fini fer. *The issue of* ki kantite rezolasyon i arive, sa i en *red herring*. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi. E mon satisfè avek sa lenterpretasyon. E mon ti ava envit Manm pou vot lo sa *Bill* silvouple. Manm ki an faver lev lanmen? Mersi. Manm ki kont?

Lo *general merit Supplementary Appropriation, Bill 2023*, 22 Manm in vot pour, 0 kont, 7 in *abstain*. sa *Bill* in aprouve par Lasanble. E Madanm Clerk i a fer *Second Reading*.

MADAM CLERK

Mersi Mr Speaker. *A Bill for an Act to provide for the purposes for Supplementary Estimate approved by the National Assembly*. Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi. Nou, nou napa okenn amannman lo sa *Bill*, alor nou

a prosede. Eski nou annan en Mosyon *to suspend Committee Stage* dan sa ka? Nou bezwen.

Onorab Georges ou ava anmenn Mosyon pou *suspend Committee Stage*?

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, etandonnen ki napa okenn lamannman ki pe ganny propoze pou *Appropriation Bill*, mon *move* ki *Committee Stage* i ganny sispann e ki nou al direktaman lo *Third Reading*. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi. Nou a segonde pou sa Mosyon. Onorab Hoareau.

HON JOHN HOAREAU

Bonzour Mr Speaker. Ankor enn fwa. Mon pe segonn sa Mosyon. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi. Nou a vot lo sa Mosyon Manm ki an faver lev lanmen silvouple.? Mersi. Manm ki kont? Lo Mosyon pou nou pa fer *Committee Stage* lo *Supplementary Appropriation Bill 23* Manm in vot pour, 0 kont, 8 in *abstain*.

Sa Mosyon in aprouve par Lasanble nou kapab prosede avek *Third Reading*. Onorab Georges e met Mosyon pou *Third Reading*.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, anba *Order 76* nou *Standing Orders*, mon *move* ki *the Supplementary Appropriation Bill, 2023* i ganny lir en Trwazyenm Fwa. Mersi.

MR SPEAKER

Nou a ganny segonnman. Onorab Esparon?

HON REGINA ESPARON

Mersi Mr Speaker. Mon segonn Mosyon pou ki i annan *Supplementary Appropriation Bill, 2023* i ganny lir en Trwazyenm Fwa. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi. Mon a demann Manm pou vot lo sa Mosyon. Manm ki an faver lev lanmen silvouple? Mersi. Manm ki kont? Lo *formal Third Reading Supplementary Appropriation Bill 2023*, 23 Manm in vot pour, 0 kont, 8 in *abstain*.

Bill in aprouve par Lasanble lo *Third Reading* e Lasanble in pas sa *Bill*. Bon, nou'n terminen avek sa *Supplementary Appropriation Bill*. Madanm Clerk i a fer *Third Reading*.

MADAM CLERK

Mersi Mr Speaker. *This Act may be cited as the Supplementary Appropriation Act, 2023*. Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi. *The Bill is passed*. Bon, nou lot *item* i *Financial Stability Bill* nou bezwen sanzman delegasyon. Mr Payet, Sekreter Deta e Madanm Tamatave Kontroler Zeneral pou kit nou e mon dir zot mersi pou zot partisipasyon.

E mon a demann Madanm Raporter pou apel lot delegasyon. Onorab Georges, ou annan en pwen?

HON BERNARD GEORGES

Wi mersi Mr Speaker. Mr Speaker, mon ti a kontan si ou permet mon poudir de mo an atandan ki nou pe fer sa, sa sanzman ozordi. E sa se lo lapar nou *Caucus* aköz mon pa'n anvi anmenn sa taler.

Aköz nou ti pe koz lo en lot size, me pandan-pandan sa dezas ki'n arive sa, sa wikenn, i annan en lot msye ki'n perdi son lavi e sa se en msye ki'n perdi son lavi Fairyland. E i papa Onorab, Onorab Richard Labrosse ki en Manm nou *Caucus*.

Mon ti a kontan lo lapar nou *Caucus*, dir en mo senpati e reasir pou Onorab Labrosse ek son fanmir pou lefe ki in perdi son papa, e pou reasir li nou sipor a tou moman pandan son moman dey.

Se pou sa rezon ki Onorab Labrosse pa dan Lasanble ozordi. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi Onorab Georges. Mon reflekte lapel ki Onorab Georges in fer an senpati avek nou Manm Onorab Richard Labrosse. Onorab Pillay.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, mon le zwenn avek Onorab Georges pou eksprim nou senser senpati pou Onorab Labrosse. Nou tou nou Manm Lasanble i perdi en pros. I en moman trazik. Nou konn sa msye tre byen, Keven.

E bokou nou isi lo nou kote latab nou konn li personnelman, e i zanmi avek bokou nou. E in en lensidan vremen trazik e in tre boulversan pou tann sa nouvel.

E lo lapar mon *Caucus* e lo lapar *United Seychelles*, mon le eksprim. E lo lapar Prezidan *United Seychelles* Dr Patrick Herminie, mon le eksprim mon senser senpati e tou mon kondoleans avek lafanmir Onorab Labrosse, e lafanmir Mr Aglae. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi Onorab. Bon, mon a dir bonzour e byenveni bann zofisyé ki'n antre pou zwenn Minis pou *Bill* ki nou pe al

pran. E i annan Mr Brian Commettant *First Deputy Governor Central Bank of Seychelles*.

Mr Naddy Marie, Direkter *Financial Surveillance Division* dan *Central Bank*. Madanm Tania Thyreoomooldy *Senior Legal Officer* dan *Central Bank*. Madanm Sammia Marchesseau *Senior Financial Stability Analyst* e Ms Amelie Nourrice *Legal Draftsperson* dan *AG's Officer*.

Bon, mersi pou zwenn nou pou sa *Bill* e la mon ava demann Mosyon pou *Second Reading*. Nou'n gannyen 7 zour.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Bonzour bann dimoun ki pe ki'n fek zwenn nou. Mr Speaker, anba *Order 69(2)* nou *Standing Orders*, mon *move* ki *the Financial Stability Bill, 2023* i ganny lir en Dezyenm Fwa. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi. Nou a ganny segonnman? Onorab Sandy Arissol.

HON SANDY ARISSOL

Mersi Mr Speaker. Bonzour Minis, avek ou lekip. Ankor enn fwa, bonzour tou dimoun. Mosyon i ganny segonde. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi. Nou a demann Minis pou fer prezantasyon sa *Bill*.

MINISTER NAADIR HASSAN

Mersi Mr Speaker. Bonzour, ankor tou bann Onorab e tou Manm piblik ki a lekout. Mr Speaker, lobzektif prensipal sa Prozedlwa lo stabilite finansyel, i pou donn bann lotorite konsernen sa manda e pouvwar kler e solid pou promouvwar stabilite sistenm finansyel.

En tel lankadremman, i ava ogmant abilite pei pou redwir e pli byen zer kriz finansyel, par fer reform legal, baze lo bon gouvrenans osi byen ki bann norm e standar enternasyonal.

Premyerman sa Prozedlwa i fer provizyon pou ki legzistans en Komite Stabilite Finansyel - *Financial Stability Committee*, i tonm anba en kad legal ki siport son bann fonksyon.

Lobzektif fondamantal sa Komite se pou promouvwar stabilite finansyel pei, atraver sa bann fonksyon prensipal;

Siperviz risk e vilnerabilite dan sistenm finansyel,

Devlop Polisi ek stratezi pou asir stabilite finansyel pei.

Anmas lenformasyon e statistik ki sa Komite i krwar i neser, pou promouvwar stabilite finansyel;

Idantifye e analiz risk stabilite finansyel;

Siperviz devlopman dan Lalwa relye avek sistenm finansyel lo nivo domestik e enternasyonal e

Promouvwar devlopman bann plan efikas e enplimant kordinen pou zer bann kriz finansyel.

Mr Chair, bann lenstitisyon ki pou form parti sa komite i Minister Finans, Labank Santral, Lotorite Servis Finansyel e *Unit* ki responsab Lentelizans Finansyel - *FIU*.

Gouverner Labank Santral pou diriz travay sa komite, anvi son responsabilite pou bann Polisi Makroekonomik ki konpri Polisi Monneter e To Lesanz.

Dezyenmman sa Prozedlwa i donn sa komite pouvwar pou fer rekomandasyon formel, anver son bann Manm pou pran serten aksyon avek bi zer oubyen remede bann risk, ki kapab annan lefe advers lo stabilite finansyel.

Trwazyenmman, sa Prozedlwa i fer provizyon pou sa Komite soumet en rapor avek Prezidan Larepublik e Lasanble Nasyonal, pa pli tar ki 6 mwan apre lafen sak lannen fiskal.

Sa rapor pou donn en kontrandi lo aktivite ki sa komite in antreprann, osi byen

ki rekomandasyon formel ki'n ganny fer.

Pou note sa Prozedlwa i osi fer provizyon pou Minis Finans, fer regilasyon anba neseler anba sa Lalwa. Pou konklir Mr Speaker, mon ti ava kontan remet lanfaz lenportans sa nouvo Lalwa ki pe propoze ozordi, pou etabli sa baz legal ki pou permet devlopman en kad konpreansiv ki ava ede asir stabilite nou sistenm finansyel.

Mr Speaker, an vi sa kantite tranzaksyon en, enteraksyon avek bann diferan partner dan sistenm finansyel ki nou, nou tou nou fer lo en baz toulezour, i enportan pou annan stabilite finansyel, pou asire ki koman en pei nou reste vizilan e pran tou mezir neseler pou anpese ouswa minimiz lenpak, ki okenn risk ki kapab annan dan nou sistenm finansyel.

Mon alors demann Lasanble Nasyonal, pou konsider sa Prozedlwa lo stabilite finansyel ki form labaz sa kad stabilite finansyel konpreansiv ki nou pei i bezwen. Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi Minis. Bon, nou pou ouver deba pou Manm fer zot entervansyon. Mon lentansyon se fini avek sa *Bill* bomaten, e sa en pe pou

permet Minis pou donn latansyon lezot size irzan ki bezwen son latansyon.

Me osi, pou mwan permet bann Manm pou rebran zot konesans lo bann travay ki devan nou e ganny sa letan pou zot prepare.

Donk, mon demann bann Manm pou gard zot mon demann tou lede kote pou gard zot entervansyon pou sa ki neseler pou sa *Bill*, pou nou kapab prosede rapidman.

Mon ti a kontan ganny non bann Manm ki anvi entervenir? Mon'n ganny Onorab Andre, Onorab Romain e Onorab Hoareau lo kote *LDS*. Lo kote *US*, mon annan Onorab Loze mon a byensir mon a rezerv plas pou le de *Leaders* pou zot terminen.

Bon, se tou Manm ki pou entervenir? Tre byen mon a komans avek Onorab Andre.

HON CLIFFORD ANDRE

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, parey ou'n donn nou gidans mon pou et bref, me mon ti a kontan osi partaz mon senpati e kondoleans dan sa bann sityasyon ki'n arive; mon pa pou al an detay.

Sa Lalwa ki devan nou Mr Speaker i *Financial Stability Bill* i enn ki, letan mon'n fer en pti pe resers.

Merkredi pase mon ti ganny loportinite pou mon

zwenn bann dimoun ki dan sa sekter. E mon'n aprann ki Lanmerik osi, in annan letablisman sa an 2010. Annefe i apel *The Dodd-Frank Wall Street Reform* ansanm avek *Consumer Protection Act* ki'n kree sa.

E sa se en pe parey Minis in dir pou war ki bann sityasyon e ki mannyer pei i kapab reste azour, e annan stabilite finansyel. I annan kekfwa kestyon i kapab monte aköz nou pe fer li la e si nou pa fer li, ki lenpak i pou annan? Tou pei i bezwen komans en landrwa.

Lanmerik ti komans letan ti annan sityasyon finansyel laba e *global financial situation*. E alors Sesel, nou bezwen komans li la pou nou kapab annan sa direksyon ki neseler.

I annan bann lenstitisyon enternasyonal, ki posibleman pe egzize ki nou al dan sa direksyon. E si sa i en legzizans, alors nou bezwen fer sir ki nou *comply* avek sa legzizans pou nou reste *compliant* avek sa.

Mr Speaker, letan nou pe get en pti, mwan, mon konsern Minis, se ki konpozisyon i limite a sa bann antite ki la? Eski napa lezot ki nou kapab met ladan, pou fer sir ki sa, sa paramet i ganny ouver e tou i ganny konsidere?

Ouswa, kekfwa i annan serten bann antite ki la, ki zot, zot pe, zot pe *oversee*, oubyen zot pe war serten sa bann paramet e alors zot ki pou anmenn sa bann kontribisyon.

Enn bann kestyon ki ti ganny poze se, aköz kekfwa bann labank prive zot pa lo la. Me si ti Labank Santral ki *oversee* zot, e si tou keksoz pe ganny *channel* par Labank Santral e se atraver Labank Santral son Gouverner ek son *First Deputy* ki pou fer son kontribisyon.

Ou ava eksplik nou en pti pe me mwan, mon krwar sa i bann keksoz ki en pei parey Sesel pti, pti ki nou ete, e sa bann devlopman lager ki annan dan lemonn.

E nou, nou bezwen *forsee* ki mannyer nou kapab gard nou stabilite finansyel, oubyen war bann mekanizm ki ladan.

Minis, ou'n dir ki e mon'n war dan Lalwa ki zot pou fer bann rekomandasyon oubyen zot pou donn en rapor avek Prezidan avek bann rekomandasyon.

Me eski si sa bann rekomandasyon pa'n ganny *complied with* dan sa 30 zour ki i annan dan Lalwa, ki bann-ki bann sanksyon?

Eski pou annan sanksyon, oubyen sa i pou reste lo en baz volonter pou sa bann antite pran sa bann

rekomandasyon, ou eksplike ki mannyer pou *deal* ek sa rekomandasyon.

So Mr Speaker, mon pa pou long. Sa i detrwa pwen ki mon ti a kontan kekfwa Minis dan son *summing up* i reponn.

Epi dan Staz Komite, nou ava al en pti pe plis an detay lo ki mannyer sa i pe gannyen. Me selman sa mon krwar i en bon lide, i en bon komansman, e nou bezwen komans en landrwa. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi Onorab. Mon a donn laparol Onorab Romain.

HON GEORGES ROMAIN

Mersi Mr Speaker. Bonzour Minis avek ou *panel*. Bonzour tou dimoun a lekout. Mr Speaker, mon, mon pou donn mon sipor anver sa *Bill* ki devan nou. Akoz i pe met fondasyon pou amelyor rezilyans nou sistenm finansyel dan pei.

E asire ki nou pei i annan sa stabilite finansyel an fas avek bann defi ki pe evolye e kapab afekte Sesel koman en pti pei.

Sa Lalwa ki pe demande ki i annan en komite ki pou ganny, kree, ki pou ganny kree pou kordin sa travay, e la pou asire ki nou pe gard en lize lo nou sityasyon finansyel.

E koman en pei, sa i anliny avek en bon pratik dan

gouvernans finansyel en pei. Nou'n war Mr Speaker, ki sa komite pou ganny plizyer responsabilite ki pou kolektivman kontribye anver sa lanvironnman stabilite ki nou pe rode dan nou pei.

Sa Lalwa pe demande ki koman en pei, nou vin pli vizilan pou sirvey risk vilnerabilite ki kapab afekte nou sistenm finansyel. Espesyalman ki nou en pti pei ki enport lamazorite keksoz ki nou servi.

Alor i enportan pou nou azour avek bann mouvman eksteryer. E sa komite pou bezwen vin proaktiv pou idantifye bann menas ki kapab afekte nou pei. E fer sir ki nou travay ansanm pou vin avek bann mezir nasyonal ki pou redwir, redwir lenpak sa bann menas.

I annan en kantite legzanp lo bann sityasyon lemond kot en tel striktir i vin enportan; par egzanp si i annan en resesyon globalman okenn pandemik ki i annan lenpak lo lekonomi, bann dezas natirel tel parey ki nou'n war fek arive parey nou'n koz lo la dan nor, e osi ki nou'n war ki'n arive dan Cascade.

Sa osi in met en sityasyon lo pei; kriz dan Sekter Banker. Menm kot nou'n war lager kont Ikrenn ek Larisi ki'n destabiliz pri dan karbiran, an vi ki Larisi ti enn

bann gran eksportater sa prodwir.

San bliy pri manze ki'n monte. La nou pe war en lot lager dan *Middle East* kot nou *national airline* pe perdi biznes an vi i pa pe kapab anvol Izrael kot atraver sa larout i ti pe fer kontribisyon 5poursan dan sa sekter.

Ler nou ti ganny tape ek COVID Mr Speaker, pei ti met an plas bokou mezir ki ti enkli bann mezir finansyel, pou asire ki nou gard stabilite. Me lafason ki ti ganny fer, ti mank responsabilite de lapar sa Gouvernman ki ti la avan.

Kot nou ti war tou kalite *loan* ti pe donner, san bliy sa *famous FA4JR* ki nou'n war bokou defayans dan lafason ki ti ganny enplimante. E se la kot nou war en tel benefis sa Lalwa, aköz sa Komite kapab promouvwar kordinasyon nasyonal ant bann antite kle, pou asire ki i annan bann stabilite finansyel dan pei.

Mr Speaker, sa lapros ki nou pe pran, i vedir nou pe regard de lavan e kolekte efektifman travay ansanm avek tou bann partner lokal, pou nou konpran kwa ki an, ki an risk, ki en risk.

E ki nou pou bezwen fer e met an plas pou redwir lenpak lo nou pei. Mr Speaker, nou'n war ki sa *Bill* i osi pe donn komite manda pou devlop en stratezi finansyel

pou donn gidans anver soutenabilite, e lafason ki pei i adapte dan en lemond finansyel ki annan bokou dinamiz.

Sa i tre enportan pou asire ki tou akter kle i lo menm paz, e pe bouz dan menm direksyon. I osi fasilite lesanz lenformasyon ki en manda enportan pou sa komite. Ki li a kapab asire ki tou bann evalyasyon rapor e devlopman bann Polisi e i relevan e i ganny fer byen.

E alor Mr Speaker, sa Lalwa i pe ganny propoze e i enn ki proaktiv e i asire ki nou annan en mekanizm solid pou protez lentere nou bann sitwayen e osi asir krwasans nou lekonomi.

Mon pou alor, donn tou mon sipor pou sa *Bill*. Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi Onorab Romain. Mon a donn laparol Onorab Loze.

HON JOHAN LOZE

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, enn bann fason defini stabilite finansyel se en labsans bann kriz atraver ou bann sistenm finansyel ki kapab poz en menas, pou tou sa bann *interlocking* enfrastruktir finansyel dan ou pei.

Sa i enn son bann definisyon - "labsans kriz". En

lot son bann definisyon stabilite finansyel se letan ou reisi kree rezilyans dan sa bann *interlocking systems* ki ou annan dan pei.

Ki zot kapab prezan *withstand* okenn sok *be it internal or external*, ki apiy lo zot. Prezan kestyon ki mwan, mon anvi poze se mon pa poudir kreasyon komite aköz mon krwar i deza egziste be nou pe *legislate* li, nou pe donn li son prop Lalwa, nou pe donn li en stati legal.

Eski letan nou pe *legislate* sa komite, nou pe donn li lavi atraver Lalwa, eski zot travay pou kontribye an regar sa bann keksoz ki nou pe koz lo la? Elimin risk kriz dan nou sistenm, avan i menm *crop up*, e kree rezilyans dan nou bann sistenm finansyel dan pei, ki zot a kapab *withstand* sok sirtou *external shocks*.

E mwan, mon pe zis demann sa aköz petet i bon eksplike pou piblik tande, aköz nou asiz dan Lasanble pou *legislate* en kantite keksoz, e dimoun petet i a menm demande be ki sa i annan pou fer la.

Mr Speaker, en bann keksoz ki mon note se enn bann partner ki form parti sa komite se *SFA - sorry financial...* e li i annan *droit de regard* lo bann lasirans. E i byen - i *opportune* la an se

moman ki nou met an plas sa komite, aköz san pou al dan detay sa bann keksoz ki pa konsern sa moman ki nou ladan.

Mon santi ki zot konn en kantite louvraz pou zot fer, pou gard en lizye lo sa Sekter Lasirans pandan sa bann zour ki pe vini, pou asire ki i pa poz okenn risk pou nou bann sistenm.

En pe nou bann sistenm finansyel entern. So dan sa egar mon dir *it's opportune* - i son ler, tou keksoz a son bon moman. Sa i moman pou sa.

Mr Speaker, lo en lot not mon'n tann nonm sa fame *FA4JR* be de fwa nou pa realize kwa ki kwa.

Ankor zis poudir dimoun mwan a mon avi - e mon pa konnen si Labank Santral ou pou partaz menm avi. *FA4JR* ti en zouti stabilite finansyel. Les mon eksplike.

Tou Seselwa ki ti tous son saler atraver *FA4JR*, pandan tou sa bann mwan ki *FA4JR* in pey zot en saler, zot in servi zot *loan*.

Tou Seselwa ki'n tous en saler atraver *FA4JR* pandan tou sa bann mwan ki *FA4JR* in pey zot en saler, zot tou zot in servi zot *loan* tou zot komitman ki zot ti annan anver zot labank, *thus creating the* stabilite finansyel dan sistenm.

Mon'n zis tous sa Mr Speaker, akoz Onorab in koz avan mon in koz lo sa fame *FA4JR*. E mon'n zis profite pou redres keksoz en pti pe e met o kler ki *FA4JR* osi ti en zouti stabilite finansyel.

Be selman Mr Speaker, mwan *from* mon pwennvi mon krwar *Bill* ki Minis in anmennen la ozordi, i posibleman i son moman i son letan i en keksoz ki ti deza egziste mon krwar depi Gouvernman avan.

Nou pe *legislate* li e wi, parey mon'n dir nou kapab poz kestyon si sa si la i en letan pou fer sa si sa si la i en moman - ya petet i son letan. Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi Onorab. Mon a donn laparol Onorab John Hoareau.

HON JOHN HOAREAU

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, zis pou eklersi en keksoz, i vre ki *FA4JR* ti en mezir pou etabli stabilite finansyel. Me selman osi sa ki Onorab i devret realize, se ki i ti annan en kantite labi ladan. Se sa ki'n fer sa *noble cause* vin en keksoz ki nou, nou koz lo la toultan e nou, nou dir poudir in mal ganny aplike.

Mr Speaker, sa *Bill* ki devan nou la i pou kree en komite ki pou gard stabilite finansyel dan nou pei. En pei

i finansyerman stab, ler tou bann biznes i fonksyonn dan en lanvironnman normal.

E napa risk kre resesyon. Pei i vedit i kontinyen mentenir krwasans. Be ki fason sa Komite pou fer sa? Set an fezan sa ki nou apel bann *risk assessment* lo bann gro biznes ki Labank Santral e *FSA* i zot regilater. E osi bann biznes ki *FIU* i zet en regar spesyal lo la, an fas avek Lalwa *AML-CFT*.

Par egzanzp, nou annan bann lenstitisyon finansyel ki ganny klasifye koman bann *non-bank* parey lasirans, parey Fon Pansyon parey bann marse finansyel, parey *security dealers* biro *de change*, ensidswit.

Nou annan osi bann labank komersyal ki en dezyenm group biznes, ki sa bann evalyasyon risk i bezwen ganny fer lo la. Mr Speaker, Sesel in etabli li koman en ziridiksyon biznes *offshore* e limerzans sa kalite biznes ki'n vitman vin en pilye lekonomi, i osi anmenn bokou risk avek li pou nou pei.

I anmenn bann risk blansisaz larzan e finansman terorizm, e osi i annan konsekans lo nou *correspondence banking*. Asosye ek *offshore business*, i osi annan tranzaksyon avek bann *digital assets and currencies*.

Ki ganny *trade* par bann *securities dealers* e bann *speculative investments* parey *hedge funds*. Li osi i annan serten risk. E nou bezwen an toultan pe *assess* sa bann risk pou fer ki nou lekonomi pa zanmen antre dan en resesyon.

Par lao tousala i annan *cyber security issues*. Menm si bann regilater i zwe en rol *oversight* lo sa sekter, i nesese pou war ki, pou war ki tou sa bann risk dan en fason konpreansiv, pou kapab determinen si i poz okenn menas lo stabilite finansyel e lekonomi pei.

Mr Speaker, bann *loans* ki labank i donnen, me ki kliyan pa re peye setadir bann *non-performing loans* i osi en risk annan de fwa, si i dan gran lanpler.

Me byen erezman Sesel *so far*, sa bann keksoz pa'n enpakte sitan lo nou negativ lo nou lekonomi, parske i ganny regularize par *Central Bank* ki vey tre pres nou bann labank.

Mr Speaker, nou'n war dan lezot pei kot bann labank in bezwen par ler i bezwen ganny *bailout* avek zot Gouvernman, avek Gouvernman sa pei. Akoz zot in pret dimoun larzan e pa'n kapab rann dan bann letan resesyon, alor sa in afekte stabilite finansyel.

Nou'n war sa Lanmerik; nou'n war sa *credit crunch* Langleter osi parey. So lenvestisman larzan Fon Pansyon osi i kapab en risk finansyel, an vi ki Fon Pansyon i pli gro biznes Sesel. E son volim larzan ki i pe tenir i vremen signifikan pou lekonomi.

Alor sa komite i pou zwe en rol enportan pou get an globalite, lafason ki bann biznes ki tonm dan sa bann kategori ki mon'n koz lo la, pe konport zot, finansyelman, ki fason zot pe investi e ki fason zot kliyan pe reazir.

Sa Komite pou prodwir rekomandasyon e Polisi nasyonal, pou fer sir ki bann biznes pa tonm dan *bankruptcy*. E sa i vremen, vremen enportan, koman en rol fondamantal ki sa komite i bezwen zwe.

An menm tan, i pou protez konsonmater, parske dan sa leko sistenm finansyel, tou bann mayon i kapab annan en lefe lo lezot bann lezot mayon ki form parti sa lasenn. Mr Speaker, travay ki sa komite in ganny mandate pou fer, i kapab deza i pe deza ganny fer par en *Advisory Committee* kot Labank Santral.

Me diferans ki sa *Bill* pou anmennen, se ki aprezan sa komite pou vin en *statutory body* e son legzizans, i pou enn

ki pou permanan par sa Lalwa.

Rapor i pou ganny donnen avek Lasanble 6 mwan apre zot lannen fiskal e sa i vremen enportan, parske nou osi koman Lasanble, nou annan en *droit de regard* lo ki fason stabilite lekonomi pe, stabilite finansyel pei pe ganny zere.

So Mr Speaker, mwan par kont, mon ti ava konnen si pou annan en *allowance* ki pou ganny donnen avek sa bann Manm, e si pou en *allowance* si i pou kapab donn nou en lide konbyen sa *allowance* pou ete, oubyen dan ki group sa *allowance* pou tonm ladan.

Mr Speaker, avek sa, mon pou donn mon sipor sa Prozedlwa aköz mon konnen i pou protez konsonmater e osi leta finansyel pei. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi Onorab. Nou a kontinyen, nou ava apel Onorab Sebastien Pillay, *Leader* Lopozisyon.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Speaker. Bonzour Minis ek delegasyon sorti kot *Central Bank*, kot *AG's Office*. E bonzour tou dimoun ki a lekout. Mr Speaker, bomaten mon pou fer en lentervansyon bref e *to the point*.

Akoz mon krwar poudir i angas mon bomaten ler mon war nou pe re antre dan bann deba *FA4JR* - deba lot. Kan nou annan lensidan ki'n arive plizyer dimoun in perdi plizyer keksoz.

E sa in komans lo zot kote so pa rezenbe. In komans lo zot e zot ki napa en lord avek zot, kan pou fer politik kan pa pou fer.

Mwan, mon poudir ek Minis en keksoz senp; sa komite i la depi 2015 mon krwar in ganny kree 2016 pa 2015. In zwenn - fer plizyer *meeting* e si i annan en keksoz ki nou bezwen la probableman se en Komite *Financial Stability*. E mon pa war gran defayans ek sa Lalwa - si nou formaliz li e fer en Komite fer en met en, en kad striktir pou li. Zis sa ki bezwen ganny asire se ki, pouwar ki ganny donnen ek sa Komite i annan en lot dimoun ki annan *droit de regard* lo la.

E i pa vin en *super entity* dan li menm, ki fer tou desizyon. Sa i bann keksoz ki nou bezwen, nou bezwen veye, aköz ler i pou fer desizyon i kapab menm *compromise* bann desizyon ki Gouvernman i le pran lo en pwennvi Polisi.

Akoz Gouvernman i santi poudir sa i sa moman - par egzanp nou'n pas atraver lensidan; si Gouvernman i santi a sa moman ki pe pran

serten desizyon, e sa Komite i *Advisory Committee*.

Dan sa konteks mon kontan sa mo *advisory* me son Lalwa i pa vedir i, i zis *advisory*.

E parey ou'n dir Mr Speaker, mon dakor avek ki ou'n dir, ki i annan, i annan plizyer keksoz ki pe demann latansyon Minis pou Finans ozordi.

E i pa mon lentansyon pou kit li plis letan dan Lasanble, akoz i annan - nou le ki nou bann nou enn nou *economic cup* ki'n ganny tape i rekomans, i rekomans travay.

I rekomans prodwir, mon mazin tou dimoun ozordi, ki ti pou al travay Providence ki pa pe travay Providence. Konmsi i annan bann keksoz ki, ki pli enportan pou nou konsidere.

So avek tou respe, mon ti a kontan nou - mon ti a kontan enplor ou osi Mr Speaker, e tou dimoun. Konmsi, ozordi nou pe sey nou mye pou nou fer keksoz dan en fason.

E bomaten nou'n koz lo solidarite apre ki nou fini koz lo solidarite, mon war enn i vini i anvoy en - i komans anvoy sa - lot i pou komans reponn.

What is the point? What is the point? Si nou pa kapab vin ansanm koman en Lasanble, zanmen nou pou kapab vin ansanm. *If of all days* ozordi,

nou pa kapab vin ansanm - war be get zot reaksyon!

(Interruption off-mic)

MR SPEAKER

Order, please!

HON SEBASTIEN PILLAY

Get zot reaksyon!

(Interruption off-mic)

MR SPEAKER

Order! Ok, order! Order! Sa-sa bann dezord pa ti nesaser. Onorab mon apresye pwen ki ou pe fer, ou pe fer en lapel pou solidarite, me selman ou'n fer sa pwen.

Mon krwar ou kapab adres *Bill* e nou a kapab *move on*.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mr Speaker, sa i aplik pou ou osi sa, akoz nou pe remarke ki mannyer sityasyon keksoz mannyer i pe evolye. So, mwan, mon kapab dir ek Minis poudir, mon krwar sa Komite i nesaser (ou pa ase malelve Onorab Woodcock!)

MR SPEAKER

Terminen Onorab, *ok*.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mr Speaker, mwan, mon krwar poudir sa komite i nesaser. In la in ganny kree

pou en bon pe letan - i pe fonksyonnen depi en pe letan.

Parey mon'n dir avek Minis, bann konsern ki nou annan, i plito lo pwennvi pa kontrol, me pwennvi gouvèrnans sa komite.

Ki kantite lenportans son bann desizyon ki pou pran, *how much* i pou afekte bann desizyon ki Gouvèrnman i kapab pran lo en pwennvi Polisi. E ki manner i pou entegre dan konteks Gouvèrnman, pou li donn *advice* Gouvèrnman lo bann size ki enportan.

Bann konsiderasyon *allowance* parey in ganny *raised* e bann konsiderasyon administratif ki Minis i ava reponn. Me selman lo mon kote, mon primordyalman se mon le, mon le fer sir - nou le asire, ki i annan plizyer eleman dan Minister Finans. Pou annan *national planning* ki form par Minister Finans.

Ou annan diferan eleman, e mon pa ti a kontan ki sa bann diferan eleman pa pe travay an koneksyon. Me i pe plito vin en sa komite i fer pou li, lot i fer pou li. Konmsi mon ti a kontan ki nou fer sir nou annan en sinerzi zefor pou ki nou kapab rezourd bann keksoz.

Avek sa Mr Speaker, mon termin mon bref lentervansyon. Parey mon ti dir mon pou bref *and to the*

point. E mon asire ki Minis i ava pran *on board* bann konsern ki mon'n *raised* e ki nou ava komans *move* devan.

E nou ava sey fer nou mye koman Lasanble pou apport soutyen e sipor kot i neser pou ki nou pei, i *overcome* sa sityasyon ase difisil ki nou ladan.

Mon pa kapab *underscore how difficult* sa sityasyon i ete, pou Sesel an antye e pou nou tou. Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi Onorab. Mon a donn laparol Onorab Georges.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, mon pou egalman bref. Mon ti dir taler ler mon ti pe koz lo dezas ki'n arive, ki deza annan de fwa i anmenn nou ki pre avek kanmarad koman en nasyon.

E ki fer nou vin pli rezilyan, e i fer nou vin rekonnèt ki anfe nou en sel nasyon. E mon kontan pou war ki ozordi lo kote Lopozisyon zot in aksepté sa parol.

E mon espere ki sa, sa ton ek sa pozitivite ki nou'n antreprann nou travay avek ozordi, i ava kontinyen, sertenman larestan sa trimes Lasanble. Me ki i ava kontinyen osi lannen prosen.

Mr Speaker, mon tou sa ki i anvi dir in ganny dir.

Me mon krwar i bon repete, ki ou, ou *at least* - mon pa en dimoun ki annan en lespri finansye; *far from it*. Me mon war, mon war rezon deryer -deryer sa *Bill*. Mon pa ti'n war li, ler mon ti'n lir li pou premye fwa.

Me mon rekonnèt de keksoz *at least* mon rekonnèt premyerman ki sa striktir ti egziste e ki la nou pe formaliz li. E toultan sa i byen.

E mon rekonnèt osi dezyenmman ki, dan finans - dan Sekter Finansye en pei, bann regilater e bann *players* dan sa sekter pa kapab travay in *silos*.

Zot bezwen tanzantan rankontre e partaz lenformasyon. E mon war-mon war sa, mon war sa la e nou annan-nou annan bokou keksoz ki fer nou bann ki an deor bann Sekter Finansye, annan de fwa en pe per ler nou regard serten bann keksoz ki nou fer e ler nou fer en *risk benefit assessment*.

E mon'n koz lo la plizyer fwa dan sa Lasanble lo nivo nou Sekter Finansye - nou Sekter *Offshore*, ki i en *high risk*, ki anmenn nou souvan dan bann *grey list*, dan bann *blacklist*. E mon pa bezwen repet dan sa Lasanble ki nou annan non selman sa koman en risk.

E avek sa, i anmenn en risk ki nou perdi nou *correspondence banking*, parey en serten moman nou ti'n o moman pou fer li. *Or at least* en labank ti'n deza- ti'n deza fer li e i bezwen fermen.

Nou mon war avek-avek regre ki i annan lo nivo *crypto currencies* zot *security dealers*. Bann *crypto exchanges* i annan de sirtou *Huobi* avek *Kucoin* ki zis ou lir *Causelist* dan Lakour Siprenm ki ou a war i annan en seri-en seri *case* kont zot.

Ki koz mon en serten konsern. La avek parey in ganny dir lo lot kote latab. Parey la avek sa bann katastrof ki'n arive wikenn dernyen, Sekter Lasirans nou pou bezwen i pou *at risk - obviously* i pou *at risk* si i annan en volim biznes ki'n ganny afekte, ki'n ganny asire; ou menm si *CCCL* li menm i annan-i annan en lasirans.

Donk, pou sa bann rezon *if nothing else* e kekfwà mon *off topic*. Me pou sa bann rezon *if nothing else*, mon krwar ki nou bezwen siport sa linisyativ pou annan en *Financial Stability Committee* dan nou pei e ki nou formaliz li. De pti keksoz finalman, mon - annefe i annan de morso sa *Bill* ki enportan pou mwan.

Enn se *clause 7*, ki donn fonksyon sa komite e i annan en seri - en long seri fonksyon

ki kouver tou keksoz ki zot pou fer. *Basically, monitor risk and vulnerabilities* dan Sekter Finansye e *devise* en stratezi finansye pou pei. Sa i donn mwan - i donn mwan bokou konfor.

E dezyenm se *clause 11* kot bokou dimoun in koz lo *droit de regard*. La i la komite 6 mwan apre sak lannen ki in fini son travay, i pou anvoy kot Prezidan e kot sa Lasanble Nasyonal, akoz se nou ki annan en *droit de regard* lo travay bann MDAs.

En rapor avek lenformasyon, ki donn en *summary* son aktivite, eksetera. Donk, Mr Speaker, mon war en *Bill* transparan - mon war en *Bill* neserer e mon war en *Bill* ki merit nou sipor. Mon remersye ou.

MR SPEAKER

Mersi Onorab Georges. Mon ava apel Minis pou fer son repons lo deba.

MINISTER NAADIR HASSAN

Mersi Mr Speaker. Mersi tou bann Manm ki'n koz lo sa *Bill* e pou zot sipor. Mr Speaker, sa *Bill* parey serten Manm in dir, i la pou formaliz en striktir ki ti ganny met an plas plizyer lannen pase.

E si mon kekfwa zis *go back* lo rasyonel letan sa striktir ti ganny met an plas, e mon ti form parti sa letan sa

forum ki ti pe diskite sa. Ou konnen nou bezwen realize, ki risk lo Sekter Finansyer i pa en risk ki lo en sekter spesifik. Bann risk ki enterkonekte ek kanmarad.

E si ou regard globalman bann kriz ki'n arive i toultan en kriz ki sorti i komans dan en sekter apre i *spread out*. So, ou pa kapab get li zis *from* en sekter spesifik.

E nou kan nou ti komans regard sa dan sa lanpler, se ti apepre 2014-2015 ler ti annan kriz avek Labank *BMI*.

E i ti en kriz ki pa ti spesifikman en kriz banker, me i ti serten diferan risk ki ti enpakte en labank. E nou ti realize poudir nou bezwen met an plas en striktir, kot i annan sa kordinasyon - i annan sa *assessment of risk* dan diferan sekter, mannyer i enpakte lezot. E i ganny bann diferan regilater pou koze.

E i pa'n toultan ki i par egzanp ki Labank Santral e *FSA* in war risk parey. E sa i ti enn bann rezon pou met an plas bann striktir koumsa. E a sa letan nou ti napa letan pou travay lo, lo son Prozedlwa, *so through* en *Presidential Decree*, *the Financial Stability Committee was setup* pou li fer - pou komans sa louvraz. E i pe fer sa pou depi sa peryod.

Me *obviously* san en kad legal i limit - i limit pouvwar ki sa komite i annan lo rekomandasyon ki i fer, lo lenformasyon ki i demande, e tou i *rely* lo bokou bonn volonte bann Manm.

So, sa kad legal li i met an plas serten, serten pouvwar striktir ki sa komite i fer. E ou pou war i donn pouvwar pou donn lenformasyon, pou fer rekomandasyon e tou. So, sa en pti pe listwar ki mannyer nou'n ariv kot nou ete ozordi.

Lo bann kestasyon spesifik, lo konpozisyon sa antite - sa antite li menm li i pa en antite ki annan bann sekter prive lo la. I en antite ki annan plis regilater *policymakers* lo la.

E bann *policymakers* i annan son bann *forum* kot li i diskrit avek sa sekter prive. Parey Labank Santral i pou annan *Banker's Association* ki tou le mwan i fer *meeting* avek lasirans parey ek *FSA*.

So li i tou sa bann antite, i bezwen fer sa bann diferan diskisyon dan zot *forum* ki zot annan ek zot bann sekter, me apre anmenn tousala *at the committee level*.

Ok, so sa i rezondet aköz ou annan zis bann regilater. E si ou get bann regilater ki lo sa komite, i kouver tou Sekter Finansyer dan zot totalite. E *the two main regulator* se *FSA* e *CBS* e ou annan Minister

Finans ki li osi la koman bann *policymaker*.

Me ou annan osi *FIU* ki li a kouver globalman tou bann antite dan Sekter Finansyer. Lot kestasyon se si rekomandasyon pa ganny enplimante pou sanksyon.

So Lakour i en konversasyon ki'n annan en kantite deba lo la sa, ki *how binding* ki bann desizyon ki Komite i fer i ete lo Gouvernman ou antite.

Me selman finalman avek apre bokou diskisyon, lapros ki'n ganny pran se sa ki nou apel *comply or explain – ok?* So parey ou pou get seksyon 10(2) avek (3), ki koz lo *formal recommendations of the Committee*, en?

Kot i dir “*where the Committee makes recommendations which a member or institution does not intend to implement, that member or institution shall provide the Committee with detailed reason as to why it will not implement that recommendation*”, ok?

Ok e 10(3) li i dir, “*a failure to implement a recommendation issued by the committee, shall be disclosed to the report prepared pursuant to section 11. Unless such disclosure negatively affects the work of the committee*”.’

So anefe sa lapros li ki i pe fer se ki si ou pa'n, ou pa'n

pran sa rekomandasyon, e ou annan bon rezon akoz ou pa'n fer, ou met devan ou *case*. Me demen si en keksoz i arive e ou koman sa antite ki pa'n *comply* ek sa rekomandasyon, ou pou annan en *liability* lo ou akoz ou pa'n-ou pa'n *comply*.

So dan bann striktir, bann mekanizm lo stabilite, i toultan annan sa laspe *how binding* en desizyon. Si ou met li ki i *whatever the Committee* i fer, ou bezwen pran ouswa sa lapros *comply or explain*.

Pou komans avek, mon krwar sa i en bon fason. Nou a regarde mannyer i marse. E si a longer ditan i annan en *need* pou sanz lapros nou kapab fer li.

Me pou komanse mon krwar sa i en bon fason lot kestyon zafer *allowances*. Non, napa okenn provizyon pou bann Manm ki *sit* lo komite, pou napa okenn *allowances* ki ganny peye.

So, zot pou fer li *as part of zot existing job description*. Lo kote gouvrenans *the Financial Stability Committee*, *again* la, sa komite li menm li, kot *part 3*, i koz lo "*the committee shall not later than 6 months, after the end of each financial year, submit to the President and the National Assembly, a report which shall include the following information*".

So, i avek tou son lenformasyon. So Lasanble li menm i pou annan en, en sipervizyon *in a way* lo ki komite i fer. So tou bann rapor tou bann rekomandasyon e i pou kapab kestyonn sa bann keksoz dan *forum* Lasanble. Egzekitiv osi *through* Prezidan e *Cabinet* i a ganny menm loportinite.

Lot kestyon ki'n monte lo kote *synergy of efforts*, anefe *this is* enn bann rezon kle, akoz sa komite in ganny - sa striktir in ganny met an plas, se kot o paravan, kekfwa ou ti annan regilater pe travay an izolasyon, e pe get risk an izolasyon.

Me avek sa *setup of* sa komite risk i ganny gete dan son globalite e ki mannyer i enpakte lo kanmarad. So, sa Lalwa i al en kantite pou anmenn plis *synergy*. Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi Minis. Bon, avek repons Minis Manm i a ganny apele pou vot lo *Bill* pou *Second Reading*. Manm ki an faver lev lanmen silvouple? Mersi. Mon krwar tou Manm in vote. Okenn Manm ki vot kont?

Lo *general merit Financial Stability Bill, 2023*, 30 Manm in vot pour, 0 kont, 0 abstansyon. *Bill* in pase. E Madanm Clerk a fer *Second Reading*?

MADAM CLERK

Mersi Mr Speaker. *A Bill for an Act to promote a stable financial system through the creation of a public body charged with financial stability oversight and to provide for other connected or incidental matters.* Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Thank you. Bill in fer Second Reading. Mon pe pran en risk, me mon war i annan zis enn de amannman. Alor mon dir, mon a prolonz konsiderasyon *Bill*.

E nou a pas dan Staz Komite pou pran amannman? Lo kote *Bills Committee* i annan en Manm ki pou diriz amannman? Onorab Andre?

HON CLIFFORD ANDRE

Mersi Mr Chair. Ankor enn fwa, bonzour tou dimoun ki a lekout. Mon pou al direk lo *clause 3 "there is constituted,"* i annan en *comma* la nou pe propoze sa *comma* i ganny tire. So, i ava lir "*there is constituted for the purpose*". Nou a bouz lo-

MR SPEAKER

Sorry - i annan - ou pa pou pas lo sa lot amannman dan sa *clause*? Mon war enn kot fraz komite "*known as*" in ganny siprimen? Nou pa bezwen sa?

HON CLIFFORD ANDRE

Sorry, Mr Chair. Re - ou kapab repet sa, aköz *LGB* ti pe koz ek mwan en pti kou? Mon pa'n port latansyon lo sa ki ou pe dir.

MR SPEAKER

Ok, ou ti lo *clause 3* en, dan *part 2* korek? *Ok*? So, ou'n dir "*there is constituted*" ou'n met en *comma* la. Ou'n tir *comma* "*for the purpose of financial oversight in Seychelles a committee known as*". Eski mon annan en versyon ki en pe depase?

HON CLIFFORD ANDRE

Non, egzaktman sa ki ou pe dir i korek, Mr Chair.

MR SPEAKER

Yes, ok. So, i annan en lamannman la?

HON CLIFFORD ANDRE

Avan ti annan en *comma* apre "*constituted*" *proposal* sete pou retir sa *comma* e fer li lir ki "*there is constituted for the purpose of financial stability oversight in Seychelles,*" ek "*Committee known as the Financial Stability Committee*".

MR SPEAKER

Ok, i zis ki dan pou mwan sa in ganny- Onorab Georges.

HON BERNARD GEORGES

Wi Mr Chair, mon krwar ki nou bezwen annan en comma apre “*constituted*”. Akoz “*for the purpose*” ziska “*Seychelles*” i en *subordinate clause* e i bezwen vin ant de comma. Mon pa - donk mon pe propoze ki sa comma pa ganny retire. I reste. Mersi. Annefe, lo mon versyon in ganny azoute i pa ti la avan.

MR SPEAKER

Wi, lo pou mwan osi i an rouz. Ok Onorab Andre, *panel* ki zot pwen? Zis mon ti a dir dan mon lopinyon *structurally* i devret annan en comma apre, “*constituted,*” e enn apre “*Seychelles*”, pou fer sa *clause* reste koman en *clause*.

Sa i mon lopinyon. *Panel* pe pronons li lo la. Yes, *Legal Draftsperson, yes?*

LEGAL DRAFTSPERSON AMELIE NOURICE

Thank you Mr Speaker. I think it should remain as is. Thank you.

MR SPEAKER

With comma, ok. Onorab Andre, next.

HON CLIFFORD ANDRE

Mersi. Mr Chair, i annan 4(1)(b) i annan en *comma after “and” proposal* se ki sa *comma* i ganny tire i ganny met “*the First Deputy Governor, (comma) “and in his absence”*”.

Unless sa i pa akseptab, me selman sa sete proposal Bills Committee ki’n nou’n gannyen. Mersi.

MR SPEAKER

So kan *manner* ou pe propoze ki sa *clause* i lir. “*And*” *yes, ok - panel* i an akor? Minis, *ok. Kontinyen Onorab.*

HON CLIFFORD ANDRE

“The Governor shall be the Chairperson” so sa i 4(2). “*The Governor shall be Chairperson of the Committee and, (comma) “in his or her absence, the First Deputy Governor shall assume chairmanship”*”.

Akoz avan i ti “*shall*” konmsi ki i ti pe pran rol, nou pe dir sa mo “*assume*” so *it’s assuming the chairmanship.*

MR SPEAKER

Yes panel, i ok? Kontinyen Onorab.

HON CLIFFORD ANDRE

4(3) “*where the First Deputy Governor acts as the Chairperson, (comma) the Central Bank of Seychelles responsible for the bank*”. So, i zis nou, nou’n zis aranz sa bann mo - mon mazin en i-
Apré Mr Chair, mon pe get-

MR SPEAKER

Sorry, Onorab, sa clause ki ou pe regarde, i en pti pe konplike. Ou ti a kontan lir

the clause as you want it to stand, pou fer sir ki tou Manm i ganny li e osi-

HON CLIFFORD ANDRE

Sa i 4(3) “where the First Deputy Governor acts as Chairperson, (comma) the Central Bank official responsible for bank regulation and supervision shall, (comma) for the purpose of that meeting, (comma) play the role that the First Deputy Governor would have otherwise played”.

MR SPEAKER

Thank you. That’s the clause. Yes Onorab Pillay?

HON SEBASTIEN PILLAY

Yeah, zis en konsern petet Minister Finans i kapab eksplik nou. Dan hierarchy Central Bank ki mannyer i setup? Eski ou annan, ou annan Governor, First Deputy Governor?

Akoz parfwa dan bann landrwa travay, ler i annan sa bann kalite mouvman koumsa, i kree bann dinamik ki kapab anmenn serten-serten konfli.

So, mon ti a kontan konpran si sa i dan hierarchy Central Bank, i the best person pou mete a sa moman dan sa landrwa. Mon konpran son rol, me mon zis mazin dan zot hierarchy, ki i pa kree problemn apre. Mersi.

MR SPEAKER

Thank you. Panel ou leksplikasyon? Minis?

MINISTER NAADIR HASSAN

Mersi Mr Chair. Mersi Onorab, pou sa klarifikasyon. So dan striktir Labank Santral li menm li, ou annan Gouverner, First Deputy Governor e Dezyenm Deputy Governor, apre ou annan bann Head of Department.

So, in this case it will be the Head of Department for Financial Services Supervision, ki annan responsabilite pou regilasyon e sipervizyon bann labank. So rezon akoz li, se dan sa striktir financial stability, the Second Deputy pa lo sa komite li, ok?

Akoz the First Deputy, i annan responsabilite pou bann fonksyon teknik; so Polisi monneter, bank supervision. Second Deputy i annan responsabilite bann sipor loperasyon sipor, sa rezon ki i pa lo komite.

So that’s the reasoning behind it. Mersi.

MR SPEAKER

Thank you. Onorab Andre, we’ll go to the next point.

HON CLIFFORD ANDRE

Mersi Mr Chair. Lot i 9(1) the second line, dan dezyenm laliny apre “Chairperson” nou

pou delete “so”. So, i pou lir koumsa “the Chairperson observe such roles or procedure in regards to its business transaction at its meeting as the Chairperson determines”.

Nou pou al lo 9(2) ankor lo dezyenm laliny nou pou tir sa “so” “so Chairperson determines”. Ankor lo sub 3 of 9 (permet mwan en pti segonn) sub 3 of 9 ti annan en query an referans avek “other representatives nominated to pursuant to section 9(6).

Whether these nominees would have the voting right? Sa ti en query ki’n monte. So, mon mazinén.

MR SPEAKER

Ou ti a kontan Minis, panel i ava adres sa?

HON CLIFFORD ANDRE

Panel i ava adres sa. Me Mr Chair, i annan ankor en konsern lo 9(4) mon ava met tou ansanm apre kekfw nou a fini avek 9, avek ou permisyon?

MR SPEAKER

Wi.

HON CLIFFORD ANDRE

Ok, lo 9(4) ti annan ankor en proposal pou retir the quorum issue. “A decision of the Committee shall be taken by the majority of votes of the

members present and voting”. So, sa zis en konsern, akoz i majority of member present and voting.

So, zis ti annan en konsern lo sa quorum issue ki ti’n raised. So zis pou panel take it up, pou nou fini avek 9. Mersi.

MR SPEAKER

HON SEBASTIEN PILLAY

(Off-Mic)

MR SPEAKER

Ok. Onorab Pillay, nou a pran sa de apre nou a retourn lo ou pwen. Minis?

MINISTER NAADIR HASSAN

Mersi Mr Chair. Mr Chair, avek ou permisyon, si mon kapab pas laparol avek First Deputy Governor pou leksplikasyon.

MR SPEAKER

Thank you.

FIRST DEPUTY GOVERNOR BRIAN COMMETTANT

Mersi Minister. Good morning, everybody. Lo kote si ou reprezant - ou pe reprezant ou lenstitisyon; for example, si ou reprezant CEO for example FSA, for example. Ler ou vini as Deputy CEO, ou pou annan en voting right ou osi. Akoz tou ou Manm lo sa Komite i

bezwen annan en *voting right*.
Mersi.

MR SPEAKER

Ok? Ou'n satisfé Onorab Andre? Onorab Pillay ou ti annan en pwen an relasyon avek *clause 9*.

HON SEBASTIEN PILLAY

Wi, sanmenm sa ki mon ti le klarifye, be in fini klarifye. Akoz i ti pou fer li *redundant* pou annan en komite, ki apre ler ou bezwen fonksyonnen sa dimoun ki vini, *was-* Ozordi teknolozi *still* ou kapab pran kontak avek *whoever* ki'n *nominate* ou. Mersi.

MR SPEAKER

Good, thank you. Onorab Andre?

HON CLIFFORD ANDRE

Ok sa *quorum issue*, mon krwar *Minister* pa ankor touse. Lo 9(4) pou *First Deputy*? Ti "*whether the decision of the Committee shall be taken by the majority of votes of the members present and voting.*"

So eski pou toultan en *majority*, oubyen zis pou kit li *open in terms of votes* ki ganny pran? So sete sa *issue* ki'n ganny leve la.

So si fodre nou annan en *quorum*, akoz letan ou pe dir *majority of* dimoun ki pe vote. *Whether it is something*, ki nou

le met la, oubyen zis kit li *open* ki zot vote? Mersi.

MR SPEAKER

Si zot lo menm pwen - Onorab Georges?

HON BERNARD GEORGES

Thank you Mr Chair. Mr Chair, mon ti ava gard li mannyer i ete. *Decision shall be taken majority of votes of members present and voting. That's the norm.* Akoz malgre ki tou dimoun i bezwen la i *still-* i *still* bezwen - nou bezwen *still* stipile ki *it's a majority of those present and voting.*

Akoz *and that's the norm.* Mon pa war - e mon pa, mon pa tro konpran. Anr, wi, mon war akoz dan 9(3) "*all members shall be required*" alor tou dimoun bezwen la. *Everybody must be present I get you. I get the point.*

Wi nou kapab, nou kapab dir "*of the majority of members*" nou kapab tir "*present and voting*" akoz i *surplus to requirements.* Me mon pa war ki i fer en gran diferans. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi. Onorab Pillay?

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Chair. Esansyelman, akoz si dan 3 nou'n dir tou Manm i bezwen

la, *then* ou i pa bezwen koz lo *whether they're present and voting*. *It's the whole Committee* ki la. So, i *redundant* annan sa bout la. Mersi.

MR SPEAKER

Thank you. Panel, anfen nou annan en swa la zis lo sa dernyen bout fraz. Minis?

MINISTER NAADIR HASSAN

Mersi Mr Chair. Mon konpran largiman ki pe ganny fer - *I mean "present"* azout *"present and voting"* pa vreman *add much*. So, mon pou napa, mon napa lobzeksyon pou tire - *I mean* selman *even* si ou kit li la i pa en gran keksoz.

Me si *Bills Committee* feels zot le tire mwan, mon pou napa gran lobzeksyon.

MR SPEAKER

Ok. Bills Committee, eski ou pe fer okenn propozisyon ki ganny tire, oubyen nou-?

HON CLIFFORD ANDRE

Par lefe ki anler i koz zot tou zot bezwen la nou pe dir annou zis, annou zis tir sa bout ki- Akoz zot sipoze la *anyway*. *That's what the law says so*. *Consistency* nou pe dir. Mersi.

MR SPEAKER

Ok, so Manm okenn lobzeksyon.? *Ok*, dan sa ka

nou kapab aksepte sa Onorab Andre. Onorab Georges?

HON BERNARD GEORGES

Pou bann ki pe *track*, nou pe tir *"present and voting"* selman. Sa trwa mo.

MR SPEAKER

Sa ki mon'n konpran wi, *ok?* Onorab Andre, *move on*.

HON CLIFFORD ANDRE

Mon ti zis annan en pti *query in terms of 10*. *Minister*, eski i neserer ki nou met *"within 30 days"*? Akoz si par egzantp i annan sityasyon ki posibleman demann plis letan.

Se zot ki pou determinen e si letan akoz i lo rekomandasyon, akoz letan i dir *"where the Committee issues - a formal recommendation pursuant to section 8(1)(a) the member drawn from that member institution, to which the recommendation applies, shall be within 30 days by the Committee"*.

Konmsi si par egzantp i mwens letan? Si par egzantp i annan en sityasyon ki leve, ki komite i santi kefwawa nou bezwen donn de zour?

Oubyen ou bezwen demann li de zour pou donn sa rekomandasyon, eski nou santi nou bezwen met en *time frame* la, oubyen nou kit li ouver ki komite li i donn son

letan ki li i santi i apropiye a sa staz? Mersi.

MR SPEAKER

Thank you. Minis?

MINISTER NAADIR HASSAN

Mersi Mr Chair. Onorab, mwan mon krwar i bon annan en *time frame* me selman kekfwa ki mon a si ou ti le donn en pe pli fleksibilite la, *unless* ou, ou met ou azout en *wording* ki dir “*within 30 days unless the Committee decides to extend that further*”.

En *wording* en pe koumsa, ki a donn konmsi i enportan pou donn en *time frame*. Me selman si i annan en *specific* sityasyon kot i demann plis letan pou ganny en repons, *then* komite li menm li i a donn sa *approval*.

MR SPEAKER

Onorab Pillay?

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Chair. Mwan mon krwar nou devret kit li parey i ete mwan. Akoz ozordi-ozordi annou pran sityasyon; *let's say* par egzanp ou decide koman Minis *to address the situation*.

Oule anmenn en *bailout package* par egzanp, e *Financial Stability Committee* i bezwen asize, regard tou bann ratifikasyon ekonomik, tou bann endikater avek ou.

Now, ou donn par egzanp *Central Bank* en dele letan. 30 zour i en mwan, akoz ou osi ou annan - sa komite osi i bezwen raport avek ou, ou bezwen raport avek *Cabinet*. Akoz i annan en striktir Gouvernman. So, mon krwar ou kit li 30 zour.

Now sa komite i annan toultan drwa pou li rezwenn e re desid lo en *timeframe*.

I anpes li re desid lo la, me selman sa ki fer sa ki konsern - sa ki fer li vin en *issue* pou mwan, se ler ou al dan 1 (3) kot si i pa'n enplimant sa desizyon prezan, ou dir koumsa ou pa pou - zot dir ek nou poudir zot pa pou met sa *failure*. Ou konpran?

Mon krwar nou bezwen kalifye la, akoz sa *failure to failure to implement the decision, it comes in different ways* la. I kapab pa en *failure* ki *due to* sa lorganizasyon. I kapab en *failure* ki *due to other circumstances*.

Mon krwar i bezwen ganny *reworded*, me sa ki konsern zis enn mon sizere nou kit li parey.

MR SPEAKER

Minis?

MINISTER NAADIR HASSAN

Mersi Mr Chair. Non, mon krwar nou koman *panel* nou, nou *ok* ek 30 zour. Be selman si i annan Manm ki *feel* pou

dir ki i kapab annan sirkonstans ki 30 zour pa ase dapre spesifisite bann rekomandasyon ki'n ganny pran, then i pa pou fer okenn domaz met en *clause, unless t, the Committee extends the 30 days.*

Akoz komite pou annan reprezantasyon tou lezot antite, so i donn fleksibilite. Lo dezyenm pwen Onorab Pillay *regarding failure to implement the recommendation, mon krwar this is where the approach of comply or explain comes into help.*

Se ki *yes*, si ou pa'n kapab fer *then* ou bezwen met devan en *case* akoz ou pa'n fer li. Defann ou pozisyon akoz ou pa'n fer li.

So la, la kot nou bezwen annan sa fleksibilite ki *allow* - ki enn bann lavantaz sa lapros *comply or explain.* Mersi.

MR SPEAKER

Ok, nou annan de pwen la, nou bezwen *settle.* Premye pwen anler Onorab Andre, eski ou anvi *pursue* en *amendment* an relasyon avek sa *30 days? Yes?*

HON CLIFFORD ANDRE

Mersi Mr Chair. Mr Chair, mon krwar mon krwar i apropiye, akoz ladan i mete "*shall*", so "*shall*" letan nou dir "*shall*" i pou annan zis 30

zour. Unless the Committee decides otherwise.

So, i enportan pou met sa pri bout, e pe donn sa komite sa fleksibilite.

Savedir li i war i apropiye. Sa zot ki pou deside, so nou pe donn zot sa fleksibilite pou zot osi kapab fer zot travay, parey i neser.

So mwan, mon santi ki i ti a bon e i paret mwan *panel* i *in agreement* ki nou kapab met sa. So mwan, mon ti a sizere ki nou met sa pti lamannman. Mersi.

MR SPEAKER

Ok, panel in dakor, eski nou annan lot lobzeksyon lo la? Onorab Pillay?

HON SEBASTIEN PILLAY

Wi Mr Chairman, nou, nou obzekte sanz sa 30 zour, akoz tou bann antite Gouvernman i bezwen kapab *comply within* serten en *timeframe* avek serten desizyon ki bezwen ganny pran.

Par egzanp i annan antite i dir ou i pou donn ou en larepons dan 14 zour; i annan antite i dir i pou donn ou larepons dan en semenn.

Mon krwar i enportan ki nou annan en finalite dan letan, akoz si non ou pa konnen keksoz i kapab ganny anvoye *indefinitely.* So nou, nou pa an faver en desizyon

pou sanz sa 30 zour. Nou krwar poudir i *within 30 days*.

E si sa koumsa i pa'n kapab enplimante, sa komite pou rezwenn e en lot desizyon i kapab ganny donnen lo sak ki sa antite in fer. So komite toultan i annan sa *residual power* pou li bouz sa devan. So nou pa an faver pou sanz sa 30 zour. Mersi.

MR SPEAKER

Ok, ou'n not pwen, ou ou kapab swa nouvo lamannman oubyen aksepte *the wording as it is*. Onorab Andre?

HON CLIFFORD ANDRE

Wi, Mr Chair, mon pe eksplike ki sa i sa antite ki pou donn sa komite son fason ki li i pou *deal* ek sa sityasyon. I pa komite ki pe enpoz lo li. So annou ganny kler sa ki Onorab Pillay pe dir, i pa totalman korek.

Akoz mwan, mon krwar, mon *move* pou en pti lamannman, pou pran konsiderasyon osi anliny avek sa ki Minis in dir, "*or as the Committee otherwise decides*." Minis ti'n dir en *wording* ki ti pli parfe, so kekfwa mwan, mon pa'n ganny li byen. Mersi.

MR SPEAKER

Minis, oule repet ou *wording* pou Manm konsidere?

MINISTER NAADIR HASSAN

Mersi Mr Chair. Onorab mwan, mon ti pe mazine pou adres ou konsern si ou ti le met "*within 30 days unless extended by the Committee*".

MR SPEAKER

Ok, ou pe *move* Onorab Andre.

HON CLIFFORD ANDRE

Wi Mr Chair, mon ti a *move* "*unless*" nou met "*within 30 days*"- "*unless extended by the Committee*". Mon pe *move* ki sa lamannman i ganny pran en *simple amendment* pou nou kapab bouze Mr Chair. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi. Sa bann - nou a ganny segonde? Onorab Hoareau?

HON JOHN HOAREAU

Mon pe segonn sa Mr Speaker.

MR SPEAKER

Ok, Manm ki an faver pou sa lamannman? *Sorry*, anr *sorry* nou pa ankor debat lo la. *Yes*, *yes*, nou a debat lo sa lamannman. Onorab Georges?

HON BERNARD GEORGES

Mr Chair, mon ti a prefer si i annan en lamannman ki pou ganny fer, mon ti a prefere ki i dir "*or such other period as the Committee may specify in the recommendation*". *That would read better in my view*. Sel problemm avek sa e alor, mon

ava *move en amendment to the amendment* ki mon kapab fer.

Me mon konsyan ki *this is no longer en simple amendment* e mon bezwen rekonnet sa. Donk, vwala, vwala dilenm ki, ki nou ladan. *In any event*, mon krwar ki lamannman ki mwan, mon ti a sizere *will read better*. E i ava kouver tou bann evantyalite, *but I don't think*. Me sa se ou desizyon.

Mon pa konnen si i pou tonm dan *simple amendment or not*. Mersi.

MR SPEAKER

Well, mon a ekout Onorab Pillay.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Chairman. Mon pa pou an faver ki ou *allow* sa lamannman akoz i pa en *simple amendment*. I *substantially alter the clause*, akoz sa dimoun sa antite in dir "*shall be within 30 days.*"

Lekel sa antite Gouvernman ki koman Lasanble nou *oversight*, ki pa pou kapab donn en larepons *within 30 days*, lo ki mannyer i pou al enplimant en rekomandasyon?

E mon krwar - non, non be les mwan fini Mr Speaker.

MR SPEAKER

Wi, mon pe les ou fini.

HON SEBASTIEN PILLAY

Be i pa paret, ou anvi mon koze.

(Comments off-mic)

MR SPEAKER

Ya, fini, silvouple.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Chairman. E i paret poudir sak fwa lo kote mazoriter i le demann sispans *Standing Order*, oubyen i le fer en keksoz ki pare. Bomaten Onorab Aglae in demande, ou pa'n *allow* Mosyon pou ganny *seconded* lo nou kote.

So, mwan, mon pe met devan ou, ki sa letan ki'n ganny mete ladan, i korek vizavi travay ki sa komite i bezwen fer. Me sa ki enteresan se ki, son *clause 2* ki ti sipoze en *clause*, ki nou sipoze pe gete nou ankor *stuck* lo *clause 1*.

So ou'n dakor pou les Onorab Andre *move* son lamannman; son lamannman i lo - in al devan Lasanble. Onorab Georges in *move en amendment to the amendment* desizyon i pou *up to you* pou deside.

E mwan, mon krwar ou pou deside ou pou *allow* sa lamannman ankor. Akoz ou pou desid parey labitid, ou pa pou ekout okenn lezot rezonnman apard sa ki ganny dir avek mazorite. Mersi.

MR SPEAKER

Non, mon'n ekout tou e se pa mwan ki pou deside, se Lasanble ki pou deside. I - mwan ti paret mwan poudir zis azout sa fraz "*unless the Committee decides otherwise*". I pa en *substantial amendment* - i zis klarifye sa 30 zour.

Me selman si Manm i mazine poudir sa i en *substantial amendment*. Mon war mannyer Onorab Georges pe met li, i vin en pti pe pli konpleks, en pti pe pli konpleks.

So mwan, mon ti ava an faver en *simple amendment* si i pou annan enn, *for the sake of getting that Bill done*. Si nou pa kapab ganny en *simple amendment* then nou a kit li mannyer i ete. Onorab Andre, dernyen parol?

HON CLIFFORD ANDRE

Mersi Mr Chair. Mr Chair, prenan kont lentansyon, mon ti a *move* ki nou al avek sa *simple amendment* ki'n ganny propoze e segonde. E mon konpran *the proper reading of* Onorab Georges, me apre li menm in dir poudir *it's no longer a simple*.

So annou al avek *simple* apre *we will – we will-*

MR SPEAKER

Wi, wi, be ou *simple amendment* pou al ganny

demande, pou al ganny amande pou fer li vin *complex*, so nou pe al dan en *protracted-*

HON CLIFFORD ANDRE

Non, nou pa pe pran sa - mwan ki mon pe dir kit li parey nou'n propoze. *Or otherwise decided by the Committee*. So nou a kit li koumsa menm. Mwan, mon ti pe dir mon konpran ki Onorab Georges pe dir, selman annou al dan sa *simple one*.

MR SPEAKER

Wi, eksepte ki Onorab Georges i annan drwa met en *amendment* lo ou *amendment e if it does that then it becomes complicated*. So, mon ti a dir ki dan sa ka nou kit li mannyer i ete. Vi ki panel in santi poudir i pa sibstansyel - i pa en problem sibstansyel. *Ok*, pou nou pa al dan en prosedir konplike.

Nou a *carry on* Onorab Andre. *Next point* ki ti'n ganny leve. Onorab Pillay ou lot pwen ti lo *clause 3*.

HON SEBASTIEN PILLAY

Wi, Mr Chairman i lo *10(2)*.

MR SPEAKER

Sorry?

HON SEBASTIEN PILLAY

10(2), ok?

MR SPEAKER

10(2).

HON SEBASTIEN PILLAY

Mon ti a kontan ki Minis i konsider *rephrase* sa *clause*; ou dir ler Komite i fer rekomandasyon en, en lenstitisyon ki napa lentansyon enplimant. Mon pou war li en pe drol ki en lenstitisyon napa lentansyon pou enplimante.

Mon pa konnen si ou pe konpran kot mon pe vini? *It does not intend*. Konmsi, i tir sa dan en fason negativ. Non, i pa kapab pa dakor, aköz desizyon in fini ganny pran sa en mazorite e i bezwen dakor avek sa.

Mon pa konnen prezan si i annan en lot - ou'n dan sa komite so ou kapab eksplik nou en pti pe pli, pli byen kwa ki pase? Mersi.

MR SPEAKER

Minis ou a adres sa.

MINISTER NAADIR HASSAN

Ok mersi Mr Chair. Onorab, zis pou klarifye, kekfwa ki manner sa pou marse, se ki Komite i pran en desizyon. E parey ou'n war ladan Komite i pran en desizyon par mazorite par *majority*, *ok?* Savedir i kapab en lenstitisyon ki li sa desizyon in ganny pran, me li i pa'n dakor lo la dan komite, *ok?*

So desizyon i ganny anvoye kot sa antite pou li enplimante, aprezan si i pa dakor avek bon rezon. Sanmenm sa ki mon *go back to this approach or "of comply or explain."*

Prezan li i pou bezwen met devan son pwen, defann son pozisyon aköz i pa dakor pou enplimante. I kapab annan en bon rezon aköz me i donn li sa fleksibilite.

So sanmenm sa ki mon'n dir sa, sa Lalwa son lapros *in terms of compliance* tou desizyon i ganny fer in komans sa lapros *comply or explain*. Mersi.

MR SPEAKER

Thank you, pou sa leksplikasyon. Onorab Andre, i annan ankor *amendment?*

HON CLIFFORD ANDRE

Mr Chair, i annan en – non, sa i pou konklir mon pe zis verifye Mr Chair permet mon. Non-non nou annan ankor 15(1).

MR SPEAKER

Yes, Onorab Andre eksplike?

(Off-Mic)

MR SPEAKER

Ou avan 15(1) Onorab Georges, *ok?* Tenir 15(1) la. Kote oule pran en poz Onorab Georges.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Chair. 14(1), 1, 2, 3, 4 dan katriyenm laliny *sub Committee*, ‘*Comittee*’ i mank en ‘*m*’. Mon pe propoze ki nou azout en ‘*m*’ avek ‘*Comittee*’ mersi.

MR SPEAKER

14(1) *yes*, mon remarke. *Ok, that’s straight forward. Yes*, Onorab Andre, ou kapab al lo ou pwen prezan.

HON CLIFFORD ANDRE

15 (1) Mr Chair, nou pou azout dan dezyenm laliny “*their respective act*” nou pou met en ‘*s*’ osi avek “*act*”. “*Respective constitutive act*” nou pe azout “*respective constitutive*” apre nou pe met en ‘*s*’ avek “*act*”.

MR SPEAKER

Panel i an akord? *Ok, yes.*

HON CLIFFORD ANDRE

Dan 15(2), 15(2) trwazyenm laliny “*Committee*” nou pe delete “*its*” nou pe met “*Committee – “the funds of the Committee”*”. ‘*So. on behalf of the Committee, the funds of the Committee*’.

MR SPEAKER

Dan plas ‘*its*’ *ok*.

HON CLIFFORD ANDRE

Yes. Ok nou al lo 15(3) nou pe azout dan premye laliny apre

“*shall decided by the Committee*” so nou pe delete “*a decision of the*”. Mr Chair, sa i konklir bann lamannman ki’n ganny propoze. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi. *Panel* i an akord avek sa dernyen lamannman? *Yes, Minister?*

MINISTER NAADIR HASSAN

Mersi Mr Chair. Mr Chair, nou *ok* avek bann rekomandasyon. Mersi.

MR SPEAKER

So, Minis ou’n dir i *ok*, mersi. *Ok*, nou’n terminen avek bann lamannman. Tre byen. Nou a kapab repas dan Staz Lasanble pou fer *Third Reading*.

Mon a ganny Mosyon pou *Third Reading*, silvouple?

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, an akord avek *Order 76* nou *Standing Orders* mon move ki *the Financial Stability Bill, 2023 as amended* i ganny lir en Trwazyenm Fwa. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi. Nou a ganny segonde? Onorab Arissol Sandy?

HON SANDY ARISSOL

Mersi Mr Speaker. Mosyon *as amended* i ganny segonde. Mersi.

MR SPEAKER

Mersi. Manm a vot lo Mosyon lo *Third Reading*. Manm ki an faver lev lanmen silvouple? *Thank you*. Manm tou Manm in vote okenn Manm ki vot kont. Mersi.

Lo *formal Third Reading Financial Stability Bill, 2023 as amended*, 30 Manm in vot pour, 0 kont e 0 *abstain* donk *Bill* in aprouve pou *Third Reading*. E Madanm Clerk pou fer *Third Reading*.

MADAM CLERK

Mersi Mr Speaker. *This Act may be cited as the Financial Stability Act, 2023*. Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi. *Bill* in aprouve par Lasanble. Onorab Pillay?

HON SEBASTIEN PILLAY

(Off-Mic)

HON SEBASTIEN PILLAY

Wi, Mr Speaker, mon annan en *point of order* anba *Order 42(6)*.

MR SPEAKER

Wi?

HON SEBASTIEN PILLAY

Anliny avek *Order 42(6)(c)* e mon le *move* en Mosyon anba *Order 97(1)* pou ki ou sispann *Order 42(1)* pou ki pou les mon

Mosyon an se ki konsern kreasyon en Komite *of Inquiry* pase.

Ganny met lo *Order Paper* pou nou pran deba lo la, akoz mon napa sa 7 zour ki ganny demande anba *Standing Order*. Mersi; Sa 10 zour ki ganny demande anba *Standing Order*. Mersi Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi. Onorab, mon krwar i dan mon prerogativ pou pa pran sa Mosyon koman en *urgent Motion*. Alor dan sa kadan sa ka mon pa pe pran sa Mosyon. Mon pa pe pran sa Mosyon. Nou pe parey mon'n dir, sa i en size ki nou pou rebran dan *ABC*. Me nou'n fini.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mon annan drwa *move* en Mosyon anba *Standing Order*, pou demann ou, pou demann Lasanble pou sispann *Standing Order*. Mon pa pe *challenge* ou lord mwan - mon pa pe *challenge* ou lord mwan.

MR SPEAKER

Wi-wi, me selman-

HON SEBASTIEN PILLAY

Sa ki mon pe demann ou, se ki mon'n *move* en Mosyon pou sispann *Order 42(1)* ki donn mwan 10 zour pou anmenn sa Mosyon devan *Order Paper*.

Mon'n *move* sa Mosyon anba *Order 42(1)*, ou bezwen anba *Standing Order*, *allow* mon Mosyon *to be seconded* Mr Speaker.

Ou pa kapab anpes mon Mosyon *to be seconded*. Se sa ki *Standing Order* i dir ou. *A motion to suspend these Orders*, i kapab ganny *move at any time by any member* e mon pa bezwen donn ou notis. So mon'n fer sa e ou bezwen *allow* mon Mosyon *to be seconded*.

E la mwan, mon ava donn ou en *stetment* lo *purpose* ki mon pe *move* mon Mosyon. *Standing Order* i dan mon faver dan sa ka Mr Speaker. Ou pa kapab anpes mwan *move* mon Mosyon.

MR SPEAKER

Ok, ok ou dir 5 - en moman... Bon, nou pou termin avek bann zofisye ki la devan nou, pou permet zot kit lasal. Mon remersye zot pou zot partisipasyon e mon swet zot bon kontinyasyon.

(Minister Hassan and his delegation were excused from the House)

MR SPEAKER

Wi, mon pe dir *article Standing Order 5 (c) A motion for the suspension of any of these orders*. Onorab Georges oule adres lo la.

HON BERNARD GEORGES

Yes, Mr Speaker, mon pa pe antre-mon pa pe antre dan deba. Mon ti anv *zis point out* Mr Speaker, ki anefe prosedir Onorab *Leader* Lopoziyon i pa byen. Anba 97 ki son premye *point of departure*, i bezwen *obtain* ou permisyon.

So, i pa kapab dir in *move* son Mosyon, ou bezwen forse pou *allow* li pou ganny segonde. *You have the prerogative* anba 97 (1) *to give leave*. Si ou pa donn *leave* pou en dimoun *move* en *Motion for suspension*, i pa kapab fer li.

Alor mon pe *zis* dir ki boul i dan ou kan, ou ki bezwen dir avek Onorab Pillay *whether you grant him leave to grant his motion or not*. Si ou pa donn li *leave*, i pa kapab anmennen si ou donn li *leave* i ava anmennen. *That's all I wanted to say*. Mersi.

MR SPEAKER

Right, mersi Onorab Georges. Nou pa pou pran *point of order*.

HON ANDREY VIDOT

(off-mic)

MR SPEAKER

Mon'n deza dir - Onorab, Onorab, Onorab les mon a *deal*, mon a *deal* avek Mosyon Onorab Pillay. *Ok*, mon konnen sa ki Onorab Georges i prezante.

Selman Speaker, i pa *final authority* dan Lasanble. Se Lasanble ki *final authority*, ok? Mon pou permet Onorab Pillay *move* son Mosyon, mon pou permet segonde e Lasanble i a decide i a decide si nou devret pran sa Mosyon. Mersi. Onorab Vidot ki ou pwen?

HON AUDREY VIDOT

Mersi Mr Speaker. *Finally!* Mon segonn Mosyon ki'n *move* par Onorab Pillay.

MR SPEAKER

Segonn sa Mosyon. Bon, tre byen. Lasanble i a vot lo sa Mosyon pou *suspend*.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mr Speaker, Mr Speaker, Mr Speaker, mon bezwen donn ou en stement mon Mosyon i dir ou dan 97(1).

MR SPEAKER

Oule fer deba lo Mosyon, *yes?*

HON SEBASTIEN PILLAY

Non, mon pa pe al fer en deba mwan.

MR SPEAKER

Ale, dir mon ki oule dir lo sa Mosyon?

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, mon Mosyon i senp, mon pe demann Lasanble pou

pran sa Mosyon ki mon'n table, pou demann kreasyon en *Commission of Inquiry* dan sa leksplozyon ki'n arive kot *quarry CCCL*.

E rezon mon pe demann sa Mr Speaker, se aköz, i annan de provizyon Lalwa; enn i konsern *Explosives Act* son seksyon 3 ki fer ki Lapolis i - *Chief Inspector* Komisyoner, alors Lapolis i annan *droit de regard* lo leksplözif.

E dezyenmman, mon'n osi regard Mr Speaker, en lamannman resan ki Lasanble in fer. E sa se *Miscellaneous (Amendment)* an se ki konsern bann *fines* ki asosye avek leksplozyon. E si nou regard sa bann *fines* Mr Speaker, pli o parmi sa bann *fines* i *level 4* lo *standard scale*.

E *level 4 standard scale* Mr Speaker, parmi sa bann *fines* ki'n ganny etabli, i pa al par lao R125 mil. Se pou sa rezon.

MR SPEAKER

La ou pe, lo Mosyon. Mon pou aret ou la. Lasanble pou vot lo sa Mosyon. Manm ki an faver lev lanmen silvouple? Mersi. Manm ki kont? Mersi. Lo sa Mosyon pou *suspend Order* 42, 8 Manm in vot pour, 13 Manm in vot kont Mosyon pa'n aprouve par Lasanble.

Bon nou pou aret travay Lasanble la. Mon'n apel pou en miting *Assembly Business*

Committee pou nou konsider *Order Paper* dan bann zour ki pe vini. E mon konnen poudir *Bills Committee* pe *meet* mon sipoze zot ti plan pou *meet* 12.30.

Donk, mon a met *Assembly Business Committee* ler ki nou abitye zwenn e sa se 1er15. Mersi. Lasanble i ava *adjourn* ziska demen *matin* 9er.

(ADJOURNMENT)